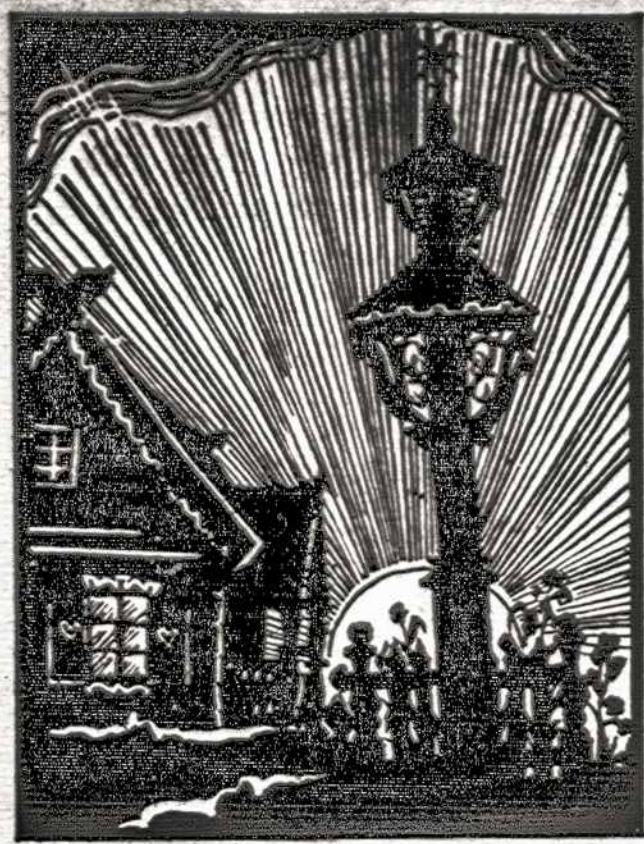

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 45 (46)

TORONTO, Ontario, 1950 m. LAPKRIČIO (November) mėn. 9 d.

Kaina 10 c.

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian R. C.
Society of Canada.

Authorized as Second Class Mail
Post Office Department, Ottawa

SAVAITRAŠTIS

Leldžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija

941 Dundas St. W., Toronto,
Ont. Canada

Nesvyruojanti katalikybe

"Mes pranešame, skelbiame ir nustatome dogmą, apreiškia Dievo, kad nekaltoji Dievo Motina Marija, visuomet Mergelė, pabaigus savo žemiškąjį gyvenimą buvo paimta į dangiškąjį garbę su siela ir kūnu".
Šv. Tėvo žodžiai, skelbiant naująją dogmą.

Visų Šventųjų dieną, t. y. lygiai prieš savaitę, Romoje įvyko didžiausias šių Šventųjų Metų iškilmės — naujos tikėjimo tiesos — naujos dogmos paskelbimas. Šventasis Tėvas Pijus XII jau daug amžių tikimą Šv. Marijos Dangun Paėmimo šventę (rugpjūčio 15 d. — Žolinę) nuo seniausių laikų švenčiama. Net nebežinoma, kada ji pradėta švęsti. Tik šitas visuotinis tikėjimas niekad dar nebuvo buvęs suformuluotas ir oficialiai tikėjimą tiesą — dogmą.

Tikėjimo tiesos paskelbimas katalikams yra nediskutuotinas. Tai jau privalomas tikėjimo dalykas. Tačiau neteisingas yra protestonų priekaištas, kad katalikams neleidžiama galvoti ir patiems daryti išvadas. Juk ne kas kitas, bet katalikai patys — Katalikų Bažnyčia — tikėjimo tiesas ir suformuluoja, suformuluoja išsivildus, apsvačius, įvertinus visus požūrus ir patvirtina Šv. Petro įpėdinio autoritetu. O kiekvienas samoningas katalikas žino, kaip prie to prieinama. Kiekvienas žino, kad Katalikų Bažnyčia naujai išskylančias klausimus išsprendžia pagal Šv. Raštą, Padavimą ir tradicijas. Išsprendžia, nes reikia išspręsti, negalima tikinčiųjų palikti be atsakymo ir rūpinis klausimus. Ištikrinų ir protestantizme ne kiekvienas žmogus pats susiranda atsakymą ir rūpinį klausimą, nes ne kiekvienas tam yra pakankamai pasiruošęs. Tai padaro taip pat ir teologai. Tik šie nori viskam tiesioginį atsakymą rasti evangelijoje, nepripažįsta padavimų ir tradicijų — iš pirmųjų amžių užsilikusių tikėjimo papročių, praktikuotų dalykų. Dėl to jie dažnų ko ir negali išspręsti.

Ir dabar, kai naująją dogmą buvo nušluosiamas paskelbti, protestonų, ypač anglikonų bažnyčios dignitarių reikė protestų. Esą tai negali būti įrodyta Šv. Raštu, tad neturėtų būti skelbiama, nes nauja dogma jau esanti prarają tarp katalikų ir protestonų dar labiau padidinsiant. Tarytum kas nors būtų skelbęs, kad tai įrodoma tiesioginiu evangelijų liudijimu. Šv. Tėvas visada trokšta viso krikščioniško pasaulio vienybės, tačiau kada nors gal ir galimo formalinio protestonų bažnyčių prisijungimo juk negalima apmokėti paaukojimu Tikėjimo Tiesos, nelygstamos vertybės. Kas yra tiesa, yra tiesa ir su ja jokių operacijų negali būti. Negali būti jokio svyravimo, jokio kompromiso. Šitas nenuolaidumas tikėjimo dalykuose yra esminė Katalikų Bažnyčios žymė, dėl kurios ji visada aukojo visus praktiškuosius plusus, taip kaip Kristus aukojo viską ir kančią prisimė tardamas: "Aš tam gimiau ir atėjau į pasaulį, kad liudyčiau apie tiesą". Ir Pilotui į klausimą "Kas yra tiesa?", nieko neatsakė, nes jau buvo pasakęs: "Kiekvienas kurs yra iš tiesos, klausio mano balso".

Greta visas tikėjimo tiesas apimančio išpažinimo — Credo — Tikiu Mokančioji Bažnyčia protarpiais paskelbia atsakymus į atskirus klausimus. Tai ir yra dogmos arba privalomosios Tikėjimo Tiesos. Beveik prieš 100 metų — 1854 m. — popiežiaus Pijaus IX buvo paskelbta Šv. Marijos Nekalto Prasidėjimo dogma. 1870 m. Vatikano Visuotinis Bažnyčios Suvažiavimas paskelbė popiežiaus neklaidingumo tikėjimo dalykuose dogmą, o dabar štai sulaukėme 1863 m. pradėtą ofi-

cialiai svarstyti Šv. Marijos Dangun Paėmimo dogmą.

Katalikų pasaulis tai nėra nauja tikėjimo tiesa. Ji jau daug šimtų metų tikima ir Šv. Marijos Dangun Paėmimo šventę (rugpjūčio 15 d. — Žolinę) nuo seniausių laikų švenčiama. Net nebežinoma, kada ji pradėta švęsti. Tik šitas visuotinis tikėjimas niekad dar nebuvo buvęs suformuluotas ir oficialiai tikėjimą tiesą — dogmą.

Ir dabar, kai naująją dogmą buvo nušluosiamas paskelbti, protestonų, ypač anglikonų bažnyčios dignitarių reikė protestų. Esą tai negali būti įrodyta Šv. Raštu, tad neturėtų būti skelbiama, nes nauja dogma jau esanti prarają tarp katalikų ir protestonų dar labiau padidinsiant. Tarytum kas nors būtų skelbęs, kad tai įrodoma tiesioginiu evangelijų liudijimu. Šv. Tėvas visada trokšta viso krikščioniško pasaulio vienybės, tačiau kada nors gal ir galimo formalinio protestonų bažnyčių prisijungimo juk negalima apmokėti paaukojimu Tikėjimo Tiesos, nelygstamos vertybės. Kas yra tiesa, yra tiesa ir su ja jokių operacijų negali būti. Negali būti jokio svyravimo, jokio kompromiso. Šitas nenuolaidumas tikėjimo dalykuose yra esminė Katalikų Bažnyčios žymė, dėl kurios ji visada aukojo visus praktiškuosius plusus, taip kaip Kristus aukojo viską ir kančią prisimė tardamas: "Aš tam gimiau ir atėjau į pasaulį, kad liudyčiau apie tiesą". Ir Pilotui į klausimą "Kas yra tiesa?", nieko neatsakė, nes jau buvo pasakęs: "Kiekvienas kurs yra iš tiesos, klausio mano balso".

Pasaulis visuotino karo grėsmėje

Kinija įsikišo į Korėjos karą

Dar prieš savaitę karas Korėjoje atrodė beveik baigtas. Už 38 paralelės komunistai nepadarė stipresnio pasipriešinimo, be stambesnių kovų palikdami sostinę Pyonyang ir paskubomis traukdamiesi Mandžiūrijos, Sibiro pasienį. Į nuostolius lapkričio 1 d. siekė 336.000 karių — sužeistų, užmuštų ir patekusių į belaisvę. Pagal didžiausią pesimistų (sujungininkų) apskaičiavimus jie dar galėjo turėti apie 25.000 kovai tinkančių karių, o optimistai netgi ir šį skaičių laikė per dideliu.

IT kariuomenės daliniai smarkiai tempu artėjo prie Mandžiūrijos ir Sibiro. Amerikiečiai garsiąją I-ą Kavalerijos diviziją jau rengėsi sodinti į laivus ir vežti pergalės paradui Tokijo. Tačiau praėjusios savaitės viduryje šiaurės-vakarų Korėjoje komunistai pradėjo netikėtą puolimą, kuris buvo taip smarkus, kad keturios pietinių korėjiečių ir dvi jiems į pagalbą atėjusios amerikiečių divizijos buvo priverstos pasitraukti apie 50 mylių. Kovos lauke priešas atkrito 1000 I-mos Kavalerijos divizijos vyrų. Į kautynes komunistai vėl meta tankus, lėktuvus, garsiąsias sovietų "katiusas" ir per 150.000 kariuomenės. Suprantama, kad Korėjos komunistai tokiu rezervu neturėjo, nes juos būtų panaudojus anksčiau. Visus savo sunkiuosius ginklus, bėgdam, jie buvo palikę Pietinėje Korėjoje. Tai, šį netikėtą patarmą jiems galėjo būti suteikta tik komunistinės Kinijos.

Kinijos nacionalistai Formozėje remdamiesi savo žvalgybos pranešimais, konstatuoja, kad kovose jau dalyvauja 120-ji komunistinės Kinijos divizija, o gen. Lin Piao 40-ji armija perkelta į Mandžiūrijos pasienį prie Yalu upės. Amerikiečių žvalgybiniai lėktuvai taip pat yra pastebėję anapus Mandžiūrijos sienos kariuomenės kon-

centravimą Yalu upės rajone. Nauja padėtis sujaudino visą pasaulį, nes iš Korėjos ateina žinios, kad IT kariuomenė bus priversta trauktis ir gal būt net užleisti Š. Korėjos sostinę Pyonyangą. MacArthur ilgokai tylėjo, bet pagaliau lapkričio 6 d. paskelbė, kad Korėjoje vykdomas didžiausio masto tarptautinės teisės laužymas ir jei komunistai ir toliau taip elgsis grėsis užsiliepsnoti pasaulinis karas. Kinijos vardo MacArthur nesumini, bet nurodo didelį pavojų taikai, kai "neutrallioje" teritorijoje kaupiamos jėgos, kurių paskirtis nėra abejotina.

Pagal kitus šaltinius už Yalu upės yra sukaupia apie 300.000 kinų karių, kurie greičiausiai tik laukia, kad užšaltų upė ir per lengvintų perėjimą. Korėjos padangėje pasirodė ir komunistų lėktuvai — Sovietų naujos statybos geriausio Mig-75 sprausminiai kovos lėktuvai, skrendą 600 mylių per valandą. O svarbiausia, yra konstatuota, kad jie atskrenda iš Mandžiūrijos. Nepatvirtintomis žiniomis, Mandžiūrijos geležinkelius perėmusi kariuomenė, įvestas ten esąs ir karo stovis.

Manoma, kad Kinija tuo būdu nori pasiekti, kad IT būtų priversta atsisakyti savo planų ir apsaugoti hidroelektrinę Suho tenkinio jėgainę, teikiančią energiją ir Mandžiūrijai. Amerikiečiai paskelbė, kad ją sudaužys jei kinų kariuomenės didesnis skaičius bus įvestas į Korėją.

Peipingo radio paskelbė, kad JAV norinčios užpulti Mandžiūriją ir užvaldyti Aziją. Visi kinai buvo kviečiami stoti gintis nuo imperialistų, kovoti už "sventą reikalą".

Laukiama, kad JAV Kinijos įstojaus į karą išskels JTO ir reikalaus S. Tarybą imtis priemonių. Kas bus siūloma, dar neaišku. JAV sakosi tik laukiančios oficialaus MacArthur'o patvirtinimo, kad Kinija jau įsiki-

šo. JTO pirmadienį, sakoma, atsidūrė sunkiausioje krizėje, nes MacArthur pranešimas jau gautas. Jis klausia ar jis turi bombarduoti kom. Kinijos kariuomenės telkinius anapus Mandžiūrijos sienos. Tai labai didelis klausimas ir sprendimą darant tenka atsiminti, kad bombardavimas greičiausia reikštų karą su Kinija ir netrukus gal būtų bombarduoti Sibiro geležinkelio mazgai ir aerodromai.

Pirmieji komunistinės Kinijos pajudėjimo politiniai vaistai jau nežada nieko gera. JAV pasisakė pasipriešinsiančios jos įs-

leidimui į JTO. D. Britanijoje svarstomas klausimas atsukti pripažinimą, o Kanados vyriausybė, neseniai pažadėjusi Kinijai pripažinti, paskelbė, kad naujoji jos laikysena nuo to atbaidanti. JTO plenumė ir Saugumo Taryboje beabejo bus dar "grazių" scenų — ir MacArthurui duoti atsakymą nebus lengva. Gerai, dar, kad praėjusią savaitę priimtas nutarimas, pagal kurį plenumas gali padaryti įpareigojančių sprendimų ir be S. Tarybos, jei ji jokio nutarimo priimti negali.

Atentatas prieš prez. Trumaną

Puerto Rico nacionalistų ir komunistų grupės buvo pradėjusios sukilimą, norėdamos "išsilaisvinti iš amerikiečių nevalios". Sukilimas nepavyko. Sankoslo vadai ir didelė dalis komunistų bei nacionalistų partijų narių jau sutupdyti į kalėjimus.

Tuo gal būt visas triukšmas būtų ir pasibaigęs. Tačiau didžiausią sensaciją padarė portorikėnai — Grisenio Torresola ir Oscar Collazo, — kurie iš Naujorko atvažiavo į Vašingtoną ir, apsiginklavę vokiškais pistoletais, mėgino isiveržti į prez. Trumano apartamentus, norėdami jį nužudyti. Grisenio Torresola buvo nušautas prie melynųjų rūmų slenkščio, o jo bendras — Oscar Collazo — sunkiai sužeistas. Susisąjudyto metu žuvo vienas policininkas ir du buvo sužeisti. Dabar ultra "patriotai" Oscar Collazo grėšia elektros kėdė.

Prezidentas Trumanas nepadarė didesnio susijaudinimo, nors šūviai aidėjo po patį miegamąjį langais — girdi, kiekvienas prezidentas turi laukti panašius incidentus. Jis tik nusiminė sužinojęs, kad žuvo vienas policininkas, gindamas jo gyvybę. Tuojaus po šio nepavykusio atentato aplink rūmus buvo sustiprintos saugybos. Trumanas, lydimas stiprios apsaugos, aplankė sužeistuosius policininkus, kurie dabar gul ligoninėje. Jis taipgi dalyvavo pamaldose už žuvusio policininko vėlę ir laidotuvsė.

Indijos premjerui atsivėrė akys

Pašlijusį Sovietų Sąjungos prestižą dabar mėgina komunistinė Kinija. Jos žygis į Tibetą šiuo metu yra pati lengviausia avantiūra, nes niekas nemano Tibeto ginti. Maskva šį muilo burbulą stengiasi išpūsti iki dangaus aukštybių, laimindama Mao-Tse-tungo žingsnius. Pati Kinija iš Tibeto tuo tarpu neturės beveik jokios naudos. Ten yra žemės turtų, bet nėra pramonės, žemės ūkis labai pri-

imityvus. Tačiau svarbiausias Kinijos tikslas — Indijos pasienis, iš kur, pasauliniam karui prasidėjus, bus lengva prautis į Indiją.

Lig šiol Indijos premjeras Nehru visais galimais būdais rėmė Kinijos komunistus, ne kartą netgi siūlydamas komunistinę Kiniją įsileisti į JTO. Tokiais savo žygiais jis kartojo jau kai kurių kitų tautų Europoje padarytas klaidas, siekiant taikaus sugyvenimo su komunistais. Jo pastangos baigėsi nepasisekimu. Komunistų lieka komunistu: kaimyninės tautos jam egzistuoja tik tam, kad jis galėtų jį užimti. Praregėjęs Indijos premjeras šį kartą su Peipingo vyriausybe pasikeitė gamą atstiromis notomis, griežtai pasmerkdamas komunistų invaziją į Tibetą. Reikia laukti — Indijos laikysena savo-raudonojo kaimyno atžvilgiu dabar griežtai pasikeis. Medaus mėnesį užbaigė Tibeto aneksija...

Vyt. Kastytis.

De Gaul' vėl išeina į viešumą
Nuošaly savo ūkyje gyvenęs gen. de Gaul' vėl išeina į politinę veiklą ir reikalauja naujų rinkimų. Esą, dabar Prancūzijai reikalinga stipri valdžia. Jis esąs tikras, kad rinkimus laimėtų jo RPF — Ressemblment du Peuple Français.

MARIOLOGIJOS KONGRESAS

Romos didžiojo Pontifikalinio Laterano Instituto salėje spalio 23 d. atidarytas Tarptautinis Mariologijos Kongresas, kurio tikslas buvo deramai pasirošti iškilmingam Dievo Motinos Dangun Ėmimo Dogmos paskelbimui lapkričio 1 dieną.

Jamė aktyviai dalyvavo skaitinami paskaitas, geriausi teologai iš įvairių pasaulio kraštų. Kongresą savo dalyvavimu pagerbė virš 1000 vyskupų ir beveik visi kardinolai. Kongreso darbams nustatyta pagrindinė

tėma: "Švč. Mergelės ir Dievo Motinos Marijos mistija gyvenime, dogmoje ir Bažnyčios istorijoje". Kongresas buvo 2-ųjų dalių. Pirmoji dalis, kuri tęsėsi nuo 23 iki 28 spalio buvo gryniau mokslinė. Joje buvo studijuojami teologiniai klausimai, liečiant Švč. Mergelės Marijos Dangun ėmimo faktą. Antrąją dalyje buvo pareiškimas viešas pagarbos ir dangų paimtajai Dievo Motinai. Ši dalis baigta Dogmos paskelbimo iškilmėmis.

Žmogaus teisių deklaracija

Romoje tris dienas posėdžiavę 13 Europos valstybių užsienio r. ministrai praeitą šeštadienį paskelbė atsisaukimą į Sovietų Rusiją pakelti uždangą ir atidaryti sienas tarp vakarų ir rytų ir sustabdyti "netikros taikos" propagandą.

Be to, priimta žmogaus teisių rezoliucija, kuri bus pateikta Europos patariamajai Tarybai priimti. Rezoliuciją pateikė britai. Joje yra 3 punktai:

1. Saugoti visas pagrindines žmogaus teises;
2. Įkurti Europos žmogaus teisių komisiją, kuri turėtų nusikaltimus prieš žmoniškumą;
3. Įkurti žmogaus teisių teisumą, kuris spręstų ginčijamus klausimus, patiekus bent 8 valstybių.

Tarp pagrindinių žmogaus teisių išvardinta: laisvė nuo oficialių žudymų, kankinimų, pavergimo ir atgal veikiamųjų baudžiamųjų įstatymų; laisvė nuo neriboto kalnimo; susirinkimų ir nuomonų pareiškimo laisvė; tikybos ir vedybų laisvė. Šios deklaracijos nepasirašė tik Graikija, kurioje dabar įvykė vyriausybė ir Švedija, kurios atstovai pareiškė nespėjęs gauti instrukcijų dėl karaliaus mirties. O politika naujovė, kad tarptautinį susitarimą pirma kartą greta kitų valstybių pasirašė ir Vokietijos atstovai.

JAV prieš D. Britaniją

Dabar Anglijoje — Torquay — vykstančioje tarptautinės prekybos konferencija, užtruksianti iki Kalėdų, iš Tarptautinio Monetarinio Fondo gavo perspėjimą, kad svaro kraštų dolerį atsargos jau tiek padidėjusios, kad būtų importas varžymas, iš JAV ir kitų dolerio kraštų esąs nebereikalingas.

Beabejo tai vaisius JAV nepasitenkinimo D. Britanijos ūki ne politika. Nepasitenkinimo, dėl kurio jau kalbama, kad ir Marshall plano sumos D. Britanijai būsimos sumažintos arba visai nutrauktos. Oficialiai aiškinama, kad nebeužtenka sumų, nes JAV turinčios paremti daug vargingesnius Azijos kraštus, o iš tikrųjų tai reiškia, kad JAV nori tuos kraštus pats remti ūkiškai, o ne per D. Britaniją, kuri gaudama pašalpą iš JAV, nėsimojo vadovauti Azijos kraštų ūkiniam atkurtinimui, kad juos palankių savo globoje.

Naujas Maskvos pasiūlymas

Lapkričio 3 d. Maskvos užsienio ministerija pasikvietė pavienius JAV, D. Britanijos ir Prancūzijos atstovus ir įteikė notą, kuriose siūloma visų 4 valstybių užsienio r. ministrams susitikti apsvaistyti Vokietijos steigiamojo seimo sudarymo, pasiūlyto spalio 21 d. S. Rusijos ir 7. satelitų konferencijoje Prahoje.

JAV šį Maskvos žygį pavadino propagandiniu manevru, kuriuo siekiama trukdyti vakariečių gynybos planus.

Naujoji tikėjimo tiesa paskelbta

Jau daug metų Katalikų Bažnyčios galva popiežius nebuvo taręs žodžio ex cathedra — nuo 1870 m. privalomosios tikėjimo tiesos nebuvo skelbęs. Tik š.m. lapkričio 1 d. Visų Šventųjų šventėje Šv. Tėvas vėl prabilo su vis savo katalikų pripažįstamo neklaidingumo tikėjimo dalykuose autoritetu paskelbdamas Šv. Marijos Dangun Paėmimo dogmą.

Tai buvo didžiausios iškilmės, nustelbusios visas kitas šių Šv. Metų iškilmes. Prieš tai galutinai aprobuota dogma buvo spalio 30 d. kardinolų kolegijoje, kur popiežius pateikė visą aiškinimą, visus argumentus, kad šioji tikėjimo tiesa skelbtina ir neatsirado nei vieno balso, kuris būtų suabejojęs. Sekančią dieną, spalio 31 d., Romos gatvėse įvyko milžiniška demonstracija, nešant seniausią žinomą Dievo Motinos paveikslą, pagal padavimą tapytą evangelisto šv. Luko. Procesijoje dalyvavo 2 kardinolai ir 300 vyskupų.

Be didžiausios, dar nematytos iškilmės įvyko per patį dogmos paskelbimą šv. Petro aikštėje, dalyvaujant 36 kardinolams, 480 arkivyskupų bei vyskupų, jų tarpe ir 4 vyskupsams

lietuviams, ir 200.000 tikinčiųjų miniai, atstovaujančiai visus pasaulio katalikus. Šv. Tėvas dogmą paskelbė nuo sosto, įrengto šv. Petro ir Povilo bažnyčios duryse, perskaitydamas specialią bulę iš 6.000 žodžių. Prieš sostą iš abiejų pusių sėdėjo kardinolai, vyskupai ir abatai abiejų apeigų katalikų. Už jų buvo vietos Italijos vyriausybės, aukščiesiems sveikams, popiežiaus giminiams ir Romos aristokratai. Greta premjero Alcide de Gasperi sėdėjo Prancūzijos užsienio ministras R. Schuman, Romon atvykęs į Vakarų Europos užsienio r. rinkimų min. konferenciją. Čia buvo vietos ir valstybių oficialiųjų delegacijų — Airijos, Ispanijos, Italijos, Santo Dominogo, Peru ir Kanados.

Ilgą 26 puslapių bulę išdėstyta ir visa dogmos istorija. Nurodoma, kad pasiūlymas ją paskelbti atėjo 1863 m. iš Ispanijos karalienės Izabelės. Nuo to meto popiežius gavęs tokių pačių prašymų: 2600 iš kardinolų, arkivyskupų ir vyskupų, 83 tūkstančius iš kunigų ir vietos nuolių ir net 8.000.000 iš pasauliečių katalikų. Remdamasis tais prašymais, 1946 m. gegužės 1 d. popiežius kreipėsi į visus vyskupsus, prašydamas

pareikšti tuo reikalu savo nuomonę. Iš apie 2000 vyskupų vos 3% pareiškė abejonių ar tikamos dabar būtų momentas dogmai skelbti ir niekas nepasiskakęs prieš. Kaikurie nurodė, kad protestantų reakcija galint pakenkti bendradarbiavimo kovojai su religijos priešu komunizmu.

Prieš patį paskelbimą šv. Tėvas atkalbėjo maldą: Po to jis atsisėdo ir paėmė iš ceremoninio meisterio bulę, o visi likę stovėti. Bulę skaitant aikštėje viešpatavo tylą ir susikauptumą, o ją baigus iš visų kūrinių išsiveržė griausmingi šauksmai Marijos garbei ir šv. Tėvui.

11 laiškų iš Lietuvos

Čikagos lietuviui rašo dukra, vaikaičiai, giminės

Žemaitijos vienkėmis, kuria me gali girdėti giedant gaidžius net trijų apskrity: Tauragės, Telšų ir Kretingos, dabar Klaipėdos. Seniau čia buvo didžiulis dvaras, o po žemės reformos to dvaro centrą iš naujakurių nupirko vienas Čikagos lietuvis savo dukrai ir pastatė moderniškus trobesius. Pas jį apsilankęs ir skaičiau tuos vienuolika laiškų, rašytų iš ano kampelio jo dukters, vaikaičių ir giminų. Visti jie man asmeniškai pažįstami, kaip lygiai žinomos ir jų gyvenamos vietovės.

Nieko sensencingo tuose laiškuose neužtikau, bet jie neša gimtosios žemės alsavimą, kuris taip brangus kiekvienam lietuviui. Todėl, gavęs laiškų savininko malonų pritarimą, noriu jų nuotakomis pasidalyti su "TŽ" skaitytojais.

Šie laiškai yra parašyti tarp 1945 m. liepos 22 d. ir 1949 m. gruodžio 3 d. Visti jie eja per Vilnių, kurio pašto įstaigos antspaudais paženklinyti.

Pirmame laiške, 1945 m. liepos mėn., dukrė Žemaitiuose dėkoja tėveliui Čikagoje už laišką, kuris kelionėje užtrukęs visus penkis mėnesius. Ji jau rašanti šeštąjį iš eilės, vadinasi, penki nepasiekė adresato. Laiške praneša mamytės mirtį prieš vienerius metus, 1944 m. gegužės mėnesį. Iškilmingose laidotuovėse tada, dar vokiečių okupacijos metu, dalyvavo "labai daug žmonių". O penkis mėnesius vėliau, 1944 m. lapkričio mėnesį, jau prie bolševikų, mirus 10 metų amžiaus sūnui: "vienį namiškiai išbudėjo me per naktį". Panašiai ir per mamytės metines pamaldas: "buvo dar ir žmonių šiek tiek susirinkusių".

Laiške iš 1946 m. vasario mėn. senoliui rašo trylikos metų amžiaus anūkas, kad lankąs trečiąją progimnazijos klasę miestelyje už 10 km. nuo gimtojo sodžiaus.

Laiške, kurį rašo giminės, 1947 m. vasario mėn., suminiama daugelio išsiskilimas gyvenanti jį Klaipėdos kraštą ir miestą. Savo žemę jie perleido "valdžios fondui", o Klaipėdos krašte vieni "pasilemė" 10 ha žemės, kitas tarnaujęs įstaigoje, dar kita išsimokiusi siuvimo ama-

to, o 16 metų mergaitė lanko trečiąją klasę.

Tais pačiais metais trys anūkai mokosi Klaipėdos gimnazijoje, už 40 km. nuo gimtojo sodžiaus; tik pati jauniausia trijų metelių, gyvena pas tėvus namuose: "Vaikus norime, kiek pajėgsime, pramokyti, gal jiems gyvenime bus geriau". Vyresnysis sūnus patiekia žinutę ir iš mokyklos programos Būdame penktoje klasėje jis rašo: "Gimnazijoje mokina ir anglų kalbą. Gal rūpūt išmokysime kalbėti ir galėsime paskaityti Tamstos knygas, kurios tebestovi."

Dėl susisiekimo su Klaipėda rašoma: "Plentu Kaunas-Klaipėda važinėja sunkvežimiai visokiems reikalingais ir kartu paime keleivius užmokėjus keliolika rublių. Jei pasitarko greit mašiną gauti, su pusdieniu galima survažinėti". Išėitų, kad keleivinių autobusų tarp Kauno ir Klaipėdos 1948 metais nebūta.

1948 m. Velykos: "Šiandien švenčiam Vėlykų šventę. Susirinkome visa šeima prie vieno stalo ir labai apsidžiaugėme, kad mes esame visi gyvi, sveiki ir toje pačioje vietoje. Tai mūsų vienintelis džiaugsmas". Šitose laiško eilutėse dvelkia ir praetis baimėms išgyvenimais ir ateities netikrumo rūpestis. Tas rūpestis ir baiminimose dėl ateities toliau dar labiau išryškėja. Štai, tais pačiais metais gruodžio 27 d. rašoma: "Kalėdų šventės praleidom, dar ir šventėme. Valgyt šiandien dar turime, o apie rytojų negalvojamė".

Baimė būti išplėstiems iš gimtosios žemės ir išsklaidytiems atskirai, neužilgo tapo liūdna tikrove. Su sekantiomis Kalėdomis ir Naujais 1950 metais senolį sveikindamas vyresnysis anūkas, jau nebe iš Klaipėdos ir nebe iš tėviškos sodžiaus. O iš kito miesto Lietuvoje rašo: "Tėveliai su kitais namiškiais jau nebegyvena namuose. Pas mus žiemos dar nėra ir nešalta, bet tėveliams ir maziestems jau šaltaičia yra kaip man..." Laišką pasirašo šiuo sykiu tik vienu vardu, be pavardės, o atskymui duoda svetimą adresą.

J. Rž.

Protinės ligos Kanados rykštė

Žinomas protinių ligų specialistas, dirbąs Ontario Hospital, New Toronto, Dr. Norman Easton, spalio 19 d. kalbėjo "Neighborhood Worker's Association" dalyvius, pareiškdamas, jog Kanadoj protinės ligomis sergančiųjų skaičius yra lygus visomis kitomis ligomis sergančiųjų skaičiui pirmą kartą.

Dr. Easton kalbos tikslas buvo supažindinti klausytojus su preventyvinėmis priemonėmis, kaip išvengti tos baisiosios ligos.

Kalbėtojo teigimu, 60% Kanados normalių žmonių turi protinės ligomis sergančiųjų savo artimųjų. Esą, laike 2-jo Pasaulinio karo daugiau vyrų buvo nepaimta į karo tarnybą dėl protinių ligų, negu dėl kitokių priežasčių.

Apibūdindamas susirgimo priežastis, Dr. N. L. Easton teigė, jog protinės ligos gali būti paveldimos, tačiau, šalia to, didžiausia priežastis susirgimo protinėmis ligomis yra alkoholis. Daugelis alkoholiškai patys suserga protinai, o jeigu ne — dažnai jų vaikai gimsta nenormalūs.

nansiniai ar šeimyniniai rūpesčiai ir pan.

Didžiausias skaičius Kanadoj protinėmis ligomis sergančiųjų vyrų esąs tarp 20 ir 40 m. amžiaus, o moterų — tarp 25 ir 35 metų. Iš protiniai sergančiųjų 52% sudaro vyrai, o 48% — moterys.

Kanadoje, kaip jau minėta, bepročių skaičius pralenkia plačių ligomis sergančiųjų ir visus kitus ligonis, paėmus kartu. Ontario provincijoje šiuo metu yra net 11 ligoninių, kuriose tiriami ir gydomi protiniai sergantieji.

Orillioj įrengta ligoninė, kurioje gydomi silpnai protuojantieji, Woodstocke — epileptikai ir Penetange — kriminaliniai bepročiai. Ontario provincijoje iš viso esą 16.500 protiniai sergančių. Kiekvieno iš jų išlaikymas kainuoja po \$1 į dieną, o ligoninių personalas ir aparatūra — kainuojanti po 10 tūkstančių dolerių kasdien.

Protiniai sveikais išlikti, anot Dr. Easton, daug padeda ilgos kelionės, sportas, bažnytinės pamaldos, geri kino teatrai ir pan., nes kiekvienas žmogus turi kuo nors domėtis "šalia savęs" ir šalia kasdieninių rūpesčių.

Pats didysis raktas į protinį sveikatingumą esanti gera nuotaka, nuolatinis šypsnyis veide ir tinkamas susivardymas sa-

Grobucnis gobšus, bet uodega jau įkiliuvus ir medžiotojas čia pat...

Nutukimas pavojingas sveikatai ir gyvybei

Rašo K. VALTERIS

Nutukimo galimybės mažiau, ten, kur siaučia badas ar kur žymesnis maisto nedateklus. Na, ir krašte, kur maistas normuotas, k. a. Anglijoje, nutukti sunkiau negu, sakysim, Amerikoje ar Kanadoj, kur jaučiamas maisto perteklius.

Amerikiečių gydytojų tyrimai rodo, kad viršsvorį virš 10% turi 28% visų Amerikos gyventojų. Tai susirūpinimo vertas reikšmės, nes nutukimas yra pavojingas ne tik sveikatai, bet ir gyvybei.

Ne tik plačios žmonių masės, bet ir dauguma gydytojų per lengvai žiūri į nutukimą, nes laiką įspėjus "pasirūžusius" tukti, daugeliui jų būtų galima prailginti amžių bei apsaugoti juos nuo daugelio ligų. Statistiniai duomenys aiškiai rodo, kad rasy su nutukimu mirtingumas širdies ligomis, vėžiu ir diabetu (cukrine liga) didėja. Šį teigimą ypač patvirtina faktas, kad šių ligų % žymiai krito karo nukentėjusiose ir badaujančiuose kraštuose. Juo didesnis viršsvoris, tuo didesnis mirtingumo nuostimis. Jei prisiminsim, kad nutukėliai daug labiau linkę sirgti tokio-kiomis ligomis kaip arterijų sklerozė, inkstų ir tulžies akmenys, širdies ligos, venų išsiplėtimas, kraujotakos padidėjimas, kartais nevaisingumas ir menstruacijų sutrikimas ir tt., tai įsiti-kinsim, kad kova su nutukimu, kaip didelė žmonių blogybė, turi prasidėti visais galimais frontais!

Tenka pabrėžti, kad, grįžus prie normalaus svorio, ne visos ligos, susijusios su nutukimu, praeina. Tik aišku, kad juo

ties kasdienybės aplinkumoj. Nei vienas žmogus negalys būti laimingas, kuris gyvena vienuoj ir rūpinasi tik "pats savi". Šalia viso to, Dr. N. L. Easton sugestuoja, jog kiekvienas žmogus, norėdamas išlikti protinai sveiku, turi stengtis susirasti sau tinkamą darbą, į kurį jis turėtų pamėgti, ir kuris, šalia nuovargio, dar teiktų jam vienokią ar kitokią patitenkinimą. Gerų butų klausimas šiuo atveju — taipogi turėtų didelės reikšmės.

Pr. Al.

Nutukimo priežastys

Tai dar ne galutinai išspręstas klausimas, bet, neskaityti kelių išimčių, svarbiausia nutukimo priežastimi yra edrumas! Riebalų šaltinis yra maistas ir sveiką žmogų nutunka kai jis valgo daugiau negu jo organizmui reikalinga.

Paprastai nutukėliai turi didelį apetitą. Apetito ir sotumo centrai yra smegenų pagrindu, vad. hypothalamus'e. Šiuos, kaip ir daugelį centrų (regėjimo, klausos, uoslės, kalbos ir tt.) tvarko atitinkamos smegenų žievės sritys. Nutukėliams būdingas pažeidimas: "Aš beveik nieko nevalgau, o vis tiek tunku". Atsiet, kaip žmones sako "Šventie Dvasia gyvena"... Patyrinėjus — šis teigimas, de ja, nepasitvirtina... Kadangi tokio ligonio apetitas yra žymiai didesnis negu normalaus žmogaus, tai, nors jis ir suvalgo net daugiau negu jo kūniui reikalinga, jis vistiek jaučiasi alkani ir jam atrodo, kad jis dar visai mažai tevalgė. Dr. Newburg'o tyrimai parodė, kad tokie "mažavalgiai" suvalgydami net 4.500 kalorijų vertės maisto per dieną! Liesieji atitvirtina priešingai: jie sako valgę labai daug, o vis tiek esą liešii!... Tai dėl to, kad jų apetitas yra mažesnis negu normalaus žmogaus ir jei jie valgo truputį daugiau negu ligi sotu-

mo, tai jiems jau atrodo, kad jie labai daug valgė...

Nutukėliams baisiai nepatinka, kai jiems pasakoma, kad jie tunka dėl perdidelio edrumo... Jie būna baisiai laimingi, jei kas pasako, kad tai "nuo tam tikrų liaukų veikimo" arba "tai paveldėjimas"... Jie tada nesigali nė didelių išlaidų, kad tik jiems būtų švirkščiamai atitinkamų liaukų syvai neatimant malonumo ir toliau valgyti iki jų sotumo skanų ir koncentruotą maistą... Iš tokio gydymo, žinoma, būna abipusė nauda: pelnas gydytojui ir laisvė toliau tukti — ligoniui...

Svarbu ir psichologiniai momentai. Yra nustatyta, kad nutukę vaikai būna dažniausiai tose šeimose, kur motinos vaikams draudžia paįsdykauti, pasipešti arba perdėti jais rūpinasi ir per daug kalba apie valgymą bei apsisukdamas jiems kemsia visokius skanėstus — koncentruotą maistą. Vaikai gauna įspūdį, kad viso gyvenimo tikslas yra valgyti — na, ir valgo!... Tiesą, perdėtai piršimas ir net grąsinimas valgyti gali duoti ir visai priešingus rezultatus: vaikai į valgymą ima žiūrėti kaip į bausmę, prievartą ir... — visais būdais jo vengia.

Žmonėse yra įsitikinimas, kad žmogus liesėja, "džiūsta" iš meilės, dėl didelių rūpesčių, pergyvenimų. Ne visai taip. Stebėjimai rodo, kad sunkūs emociniai pergyvenimai dažnai veda į... nutukimą. Bet svarbu čia, žinoma, ir individualios savybės. Taip, pav., žinomi atsitikimai kur, besikrimsdami dėl tos pačios šeimos nelaimės (pav. vaiko mirties), vyras su liesėja, o žmona nutunka...

Klaidinga yra pažiūra, kad judėjimas, darbas apsaugo nuo nutukimo, o tinginavimas — tunkina. Pirmomis poilsio dienomis svoris paprastai pakyla, bet vėliau pas normalų žmogų jis stabilizuojasi, nes sumažėja apetitas. Gi darbo metu nors ir daug energijos išleikiama, bet kartu padidėja apetitas — ko pasekmė yra gausus valgymas ir... tukumasis...

Negalima kol kas paneigti kai kurių tunkiančių faktorių, nepareinančių nuo mūsų geros valios. Taip, pav., prie antinks-

KAZYS VERZIKAS

Sukilimas Sovietuose

Cicero, Illinois, USA. — Rusų tautos ir visų kitų Sovietų pavergtųjų tautų sukilimas, karo metu, būtų pats didžiausias, po atominės bombos smūgis Sovietų režimui. Bet ar jis galimas ir įmanomas?

Sovietai dėjo ir deda visas įmanomas pastangas, kad toks sukilimas karo metu nebūtų įmanomas. Sovietai puikiai supranta, kad pavergtųjų tautų simpatijos jie niekada nesulauks. Todėl jie ir nebando to siekti. Vietoje to, jie mėgino kitą priemonę, kuri gan ilgą laiką Sovietams visai neblogai patarnavo. Ta priemonė — tai apsukrus skleidimas nepasitikėjimo laisvųjų ir Sovietų pavergtųjų tautų tarpe.

Pradžiai tam viskam buvo padaryta per praėjusio karo slaptašias konferencijas tų vadinamųjų "didžiųjų" ir jų klaukiuosius nutarimus. Visiems gavosi įspūdis, kad Sovietai ten buvo pats didžiausias "didysis". Po karo dar blogiau. Vėl tų didžiųjų slaptybi pasitarimai, vėl slaptybi pokalbiai ir nutarimai. Bet ir tai dar ne viskas. Atsirado Jungtinių Tautų Organizacija. Rodos viskas gražu ir puiku... Sovietų veto ir čia. Ir vėl viskas baigta.

Ar gi ne ironija, kad bolševikai — Sovietai pasidarė tų slaptybių konferencijų patys didžiausi mėgėjai, rėmėjai ir reikalaujantys. Juk nuolat ir nuolat iš kur tai išdygsta pasiūlymai, kad tėvelis Stalinas pasikalbėtų asmeniškai ir visai slapta su kurio nors iš kitų didžiųjų. Bet jokių būdu ne viešai. Viešai kalbant, girdi, nieko neišeina. Negi galima atvirai sakyti, ko nori, kai visas pasaulis klausosi.

Tai gi ir susidarydavo, va, maždaug tokia padėtis. Mažieji gali sau susirinkti, gali pasikalbėti ir pasiginčyti ar net visai demokratiniai pabalsuoti. Bet gi pačius rimčiausius reikalus tai didieji susitvarko ir baigia. Tuo būdu Sovietai sėjo tą nepasitikėjimą, kuris jiems taip visada reikalingas, o svarbiausia, karo atveju. Tas nepasitikėjimas neleidžia susidaryti stipriam frontui prieš Sovietus nei šioje nei amoj geležinės uždangos pusėje. Viešpatavo nepasitikėjimo, baimės ir apsvylimo nuotakos.

Betgi Sovietai, atrodo, pradeda jau ir šitame fronte nebeprataisomai pralaimėti. Jau kuris laikas nebeatsiranda norinčių slapta kuždėtis su Sovietais. Visiems pasidarė per daug aišku, kam tas reikalinga ir kam tas naudinga. Dar daugiau. Didžiosios valstybės, pirmoje eilėje Amerika, pačios pasiūlė, kad reiklūs atsiradus, svarbiausieji dalykai būtų svarstomi ir sprendžiami drauge ir didžiųjų ir mažųjų. Jokio veto. Net ir Sovietų veto atėjo galas. Aišku, Sovietai tam priešinosi kiek tik gali. Bet jų galybė jau išsenka. Jau per vėlu.

Laisvųjų tautų tarpusavio pasitikėjimas grįžta. Visų tautų laisvės manifesto paskelbimas — kai tam žygiui ateis valanda — bus atominio pobūdžio sprogdymas ant Sovietų galvų. Ir kas svarbiausia tai, kad šitam sprogdumui Sovietai negalės pasipriešinti — nes jie neturi panašaus ginklo ir turėti negali. Nes gi visa Sovietų galybė paremta vergija.

Dabar paskutinis argumentas. Sakoma: per paskutinį karą sukilimai Sovietuose mažai laimėjo. Tai labai plati tema. Bet šį kartą užteks keletos eilučių. Per paskutinį karą Sovietuose buvo daug sukilimų, daug partizaninių kovų. Tatai sudarė Sovietų režimui daug didesnę pavojų negu apie tai plačiai yra žinoma. Tatai privertė Staliną padaryti daug veidmaininių žygių ir duoti klasingus pažadus. Be gi svarbiausia čia buvo kitas dalykas. Kas gi tada kariavo prieš Sovietus? Hitleris. To ir užtenka. Viskas aišku. O kas gi tada buvo Sovietų Sąjungos svarbiausias rėmėjas ir gelbėtojas? Vakarų visos demokratijos, o svarbiausia Amerika. Ir to užtenka. Aišku. Ir vis dėlto partizaninės kovos buvo ir dar dabar yra.

Šiandien padėtis pasikeitė. Šiandien jau kitaip, o kai karas prasidės bus dar kitaip. Tai gi du mirtini ginklai prieš Sovietus: Amerikos atominė pajėga ir visų Sovietų pavergtųjų tautų sukilimas.

tinų liaukų funkcijos sutrikimo būna savotiškas riebalų pasiskirstymas: viršutinė kūno dalis būna aptukusi, o apatinė — sulygusi! Taip pat visiems žinomas bręstančių mergaičių kūno formų apskritėjimas bei skirtingas vyrų ir moterų kūno riebalų pasiskirstymas. Šių kūnų formavimą ir riebalų pasiskirstymą reguliuoja tam tikri lytiniai ir kitokių liaukų syvai.

Svarbus yra ir paveldėjimo klausimas. Dr. Gurney nustatė, kad didelis procentas — 73% — vaikų turėjo viršsvorį, kur abu tėvai buvo nutukę. Jei tik vienas tėvų buvo nutukęs — jau tik 41%, o abiejų normalių tėvų — tik 9%. Visais trimis atvejais % gali, žinoma, keistis pagal skirtingą gyvenimo sąlygą, dėl "propagandos" vėdamos prie stalo ir tt.

Išidėmėtina, kad padidinus maisto porciją — iš pradžių svoris kyla greit, o vėliau lėtėja. Gi pradėjus badauti — iš pradžių svoris krinta ūmai, o vėliau iš lėto. Šis reiškinys vadinasi pastebėjimas ir pas normalius ir pas nutukėlius. Bet badauti, žinoma, blogiau normaliam, o dar blogiau liesam negu nutukėliui. Juk ir mūsų patarlė sako: "Kol riebusis su'ys, tai liesasis padvės"...

Ankstyesnį medikų teigimą, kad viena iš nutukimo priežasčių yra gausus skysčių vartojimas, paskučiausiai tyrimai ne-

patvirtino. Ir dar virš 10 įvairiausių prieleimų bei teigimų nutukimo nepasitvirtino. Ir taip lieka tikra, kad svarbiausias nutukimo kaltininkas yra edrumas, kuris tvarkomas tam tikrų centrų smegenyse.

Kova su edrumu, o tuo pačiu ir su nutukimu, kaip ir su daugeliu kitų malonumų, yra sunki. Nei pamokslai, nei straipsniai neturės čia daug įtakos lygiai kaip jie mažai tereikia girtuokliams ir rūkioriams!... Nebent mintis, kad kiti jėgas, kad nutukėlis smegenyse "kaž kas netvarkoj", gali atbaidyti nuo per gausaus valgio!...

Gydymas yra labai paprastas: sumažinti maisto normą atsižvelgiant į nutukimo laipsnį. Maiste palikti normalų kiekį tik baltymų, vitaminų ir mineralų. Kam kokios dietos laikytis — gydytojas nustato kiekvienam individualiai atsižvelgdamas į kūno paviršiaus dydį, amžių, lytį ir profesiją. Jei kam kiltų klausimas ar visiems galima taikyti šį gydymą be pavojaus sveikatai, tai atsakymas būtų: beveik visiems. Išimtis: sergą džiūva, vėžiu, kaulgėla, kepenų randėjimu, skrandžio ir dvilikapirštės žarnos opa, chreniško opėjančių storiųjų žarnų uždegimu. Bet šiomis ligomis sergą paprastai būna sulyse...

Vaikų ir senjų sullesnimas vykdomas atsargiai: palaipsniui ir lėtesniu tempu.

Winnipeg, Man.

Vinipegiečiai, dėmesio!

"Tėviškes Žiburiai" savo pirmąjį gruodžio mėn. numerį skiria specialiam jūsų dėmesiui. Jame rasite vinipegiečių straipsnių, jūsų gyvenimo aprašymų, paveikslų ir skelbimų. Jei kas dar turėtų kokios medžiagos, prašome tuojau pat siųsti "TŽ" redakcijai arba įteikti mūsų atstovui Vinipege p. St. Bujokui — 1338 Downing St. Šitas numeris teatvauzuoja visą Vinipegio lietuvių gyvenimą ir iškelia visus jūsų reikalus.

Kristaus Karaliaus šventė
Spalio 29 d. iškilmingai buvo atšvęsta Kristaus Karaliaus šventė, dalyvaujant visiems kolonijos lietuviams. Bažnyčioje pirmą kartą buvo giedotinės šv. Mišios, per kurias gražiai giedoję mišrus choras, sugriaudindamas ne vieną iki ašarų. Tuojau po sumos buvo suteiktas palaiminimas švč. Sakramentu. Daugelis išėjo iš bažnyčios pasakojo, kad šiandien jautėsi kaip Lietuvoje.

Ten pat salėje įvyko Kristaus Karaliaus minėjimas, kurį atidarė tėvas Barnabas Mikalauskas, tardamas trumpą žodį, po kurio sekė p. J. Čingos paskaita: "Socialinis Kristaus idealas". Lydija Dargužaitė ir Saulė Šmaižytė pasakė eilėraščius. Choras, p. V. Šmaižienės vadovaujamas, puikiai sugiedojo keturius balsais giesmes.

Anglų kalbos kursai lietuviams prasidėjo lapkričio 1 d. YMCA patalpose. Pamokos tris dienas nuo 7.30 iki 9.30 val.

Lietuvaitė muzikė

Winnipegio miestas ir visa Manitobos provincija turi gana tankų muzikos mokyklų tinklą. Kaip aukštai pastatytas muzikos mokslas tose mokyklose galima spręsti iš to, kad Karališkosios Muzikos kolegijos Londone stipendininkų tarpe iš 29 kanadiečių iki šiol tą stipendijų gavusių 27 yra iš Winnipegio.

Winnipegio vienoje muzikos mokykloje mokosi p. Ona Yčaitė-Manek. Per egzaminus ji yra keletą kartų laimėjusi pirmas vietas. Ji taip pat dažnai pasirodo lietuvių tautinėse šventėse ir minėjimuose atlikdama fortepionu sudėtingas kompozicijas.

Evening Institute University of Manitobos lapkričio pradžioje pradeda anglų kalbos kursus. Užsirašyti gali jau pramokę anglų kalbos. Teirautis telef. nr. 36-626.

Arba, 19-me amžiuje, o gal ir dar senesnės. Jos visai paprastos: ilgas vamzdis, pritvirtintas prie tokio geležinio ožio, o to ožio kojos turi taip pat geležinius ratukus. Žinoma, sovietų karo laivo, jei atplauktų, su tokiais patrankomis nenuagėsi, bet kad jos gausiai prisauoda amerikoniškų dolerių iš turistų kišenių, tai ir vaikas supranta.

2. Pakylate į aukščiausią Quebeco miesto vietą, apžiūrėte fortus ir pasukate į Grande Allee. Tai tikrai ilga ir graži alėja, kurioje labai gausu turistams apsigyventi namų, čia vadinamų chateau — pilimis. Nenutrūkstama eilė namų, gal poros ar pusterčio aukšto, su plačiais laiptais tiesiai į antrą aukštą, štai ir vadinamos pilys, pakrikę tytos visokioms prasmėms vardais. Tų pilių languose raudonų ar žalių spalvų reklamos — Rooms. Vadinasi, ateik, amerikone, ir gyvenk mano pilyje, mokėdamas padorių kainą. Gudrus prancūzas: gražus pavadinimas nieko nekainoja, o nuomą už kambarį galima imti aukštesnę.

Tikrai dėmesio verta tėra viena pilis — tai jau minėta Chateau de Frontenac, gal kokių 20 aukštų pastatas. Viename stoge suskaičiuoju keturias eiles langų, atseit pastogėje yra keturi ar penki aukštai. Ją pastatė garsusis Kanados valdytojas Frontenac. Dabar ji praplesta ir modernizuota. Mieste gausu ir šiaip gražių pastatų. Pulkis ir didingi Quebeco provincijos parlamento rūmai, gražus miesto savivaldybės namai — Hotel de Ville, gausiai turistų lankomi seniausio Quebeco namai — Maison de Montcalm. Sakoma, kad Quebecas randasi per 30 bažnyčių ir daug senų vienuolynų. Uršuliečių vienuolynas seniausias visoje Kanadoje, o Notre Dame des Victories bažnyčia pastatyta 1688 m.

3. Vis dėlto Quebec širdis — Lavalio universitetas, įsteigtas 1852 m. Reikia aplankyti ir šį mokslo šventovę. Einate šį Šeimos gatvę ir pasukate į Rue de L'Université. Šią gatvę į sudaro universiteto pastatai. Tai 5-kių ar 6-kių aukštų didžiū-

liai rūmai, kuriuose telipsta dailės fakultetų ir mokyklų — likusieji pastatai randasi mieste arba net ir už miesto naujuose, moderniškose pastatuose. Medicinos rūmų pirmame aukšte yra generalinis sekretoriatas. Čia gaunate norimų informacijų. Kulkiai laukiate savo eilės ir girdite: amerikietis studentas kažką aiškina sekretoriato tarnautojui prancūziškai, bet tas purto galvą ir nieko nesupranta; kai tarnautojas kalba angliškai, sunkiai susigauja studentas amerikietis. Kantrybės: po metų kitų šis amerikietis laisvai kalbės prancūziškai, nors ir su šokių tokiu anglišku akcentu. Faktas, kad amerikiečiai studentai šiame universitete sudaro gerą trečdį visų studentų ir jų pilna visuose fakultetuose. Ir nežinau žmogus, kas čia juos traukia — juk gerų net labai gerų universitetų yra užtenkamai ir Jungtinės Valstybės. Dauguma amerikiečių studentų yra protestantai, ne katalikai, nors Lavalio universitetas yra katalikiška institucija — prieš kiekvieną paskaitą profesorius kalba maldą, visose auditorijose yra kryžiai. Universitetas turi savo koplyčią ir studentų kapelioną.

4. Klajojate po gražių Quebecą, žiūrite į krintančius medžių lapus. Štai ir pirmosios batulėlis sniegas ima kristi ant pageltusių lapų, žibanti amerikoniškų ir kuklesnių kanadiškų automobilių. Storas, storas amerikonas išsiritas iš puikios mašinos ir laužyta prancūzų kalba klausia, ar jis gerai važiuoja į Frontenac pilį. Pasakiai, kad OK ir vėl eini batulėmis Quebeco gatvėmis. Štai vienas, antras vaikas jau vežasi roguotes, trečias tempiasi ski. Dideli ir maži išsilgę žiemos sporto. O čia jis turi karališkas slygas: kalnų ir kaimelių kiek tik nori, sniego bėgti per 5-kis mėnesius iki valios. Juk Quebecas sportininkų rojus!

Gražu čia Quebec, bet gražiausia čia mieliausia mūsų brangioji Tėviškėlėje. Prisiminti ją, nubraukti ašarą ir grįžti į kuklų kambarėlį prie darbo.

H. L. D. M. Teatras "AUKURAS"

Šio mėn. 25 d. Hamiltone, 20 Murray St., Rumunų salėje, rengia

Linksmą šokių vakarą

Programoje:
R. Spalio vieno veiksmo komedija "BATAI"
Po komedijos šokiai. Gera muzika.
Stiprus ir gaivinantįs gerimėliai.
Atsilankykite linksmai praleisti laiką.
Pradžia 7 val. vak.

Hamilton, Ont.

Kristaus Karaliaus šventė

Hamiltono Ateitininkų kuopa spalio 29 d. "Dainavos" salėje suruošė Kristaus Karaliaus minėjimą. Paskaitą skaitė iš Toronto atvykęs p. Karalikauskas vaizdangis pavyzdžiais aptarskojė šventės įsteigimą (Popiežiaus Pijaus XI enciklika 1925 m.), jos reikšmę ir svarbą kiekvienam krikščioniui.

Kralikausko paskaita buvo vaizdi, turininga palyginimais, gyvenimiškai ir klausytojus nuvedė pagalvoti apie gyvenimo prasmę. Amžinoji laimė, tiesa ir begalinė meilė gali žmogus pajauti tik tikėdamas į Kristų, kuris yra Dievas ir visų mūsų Karalius. Minėjimą pajavirino Sasnauskas ir Naujajio religiniai kūrinių solistas Rimkus. Jam gražiai akompanavo Vyt. Bebeckas. Be to, fortepionu skambino jauna, bet jau gražiai techniką apvaldžiusi p-lė Šukytė. Buvo ir deklamacijų.

Minėjimą atidarė kuopos pirmininkas p. Kl. Matulevičius. Minėjimas baigtas Tautos Hymnu.

Padėka

Hamiltono Liet. K. Mot. D-jos valdyba nori pareikšti padėką Hamiltono lietuviams, kurie prisidėjo aukomis pasiuntimui siuntinių į Europą. Taip pat nuo širdi mūsų padėka priklausau gerb. kun. kleb. Dr. J. Tadarauksui, kuris šias rinkliavas pravedė. Siuntinių iš viso yra pasiųsta 12; senelių prieglaudai, sanatorijos ir studentams.

Hamiltono IKMD V-ba

Lietuvių Kat. Moterų D-jos nutarė lankyti ligoninėse gulinius tautiečius, o ypač kreipti dėmesį į gulinius sanatorijose, nes čia ligoninams daugiau reikalinga moralinė ir materialinė parama, negu kur nors kitur. Todėl gruodžio 2 d. yra rengiamas šokių vakaras su buketu, kurio pelnas skiriamas ligoninams. Vietą ir laiką bus pranešta vėliau.

Mūsų mielą bičiulį

Leoną Kalinauską

ir jo gyvenimo draugę

Marytę Baranauskaitę,

nukūrusius lietuvišką šeimos židinį, nuširdžiai sveikina ir linki nesibaigiamo šeimyninio jaukumo ir šilumos.

Andrius, Vincas, Stepas.

London, Ont.

Kristaus Karaliaus šventė

Londono lietuvių gražiai atšvęstė. Prieš šv. Mišias buvo klausoma išpažinčių. Pamaldos prasidėjo giesmės Pulkim ant kelių. Giedojimui vadovauja p. M. Chainauskas. Tai didelė mums pažėga. Moterys turi p. Kūrienę, kuri lankiusi Vilniuje konservatorijoje ir turi gražių švelnių balsų. Kun. V. Rudzinskas pasakė pritaikintą dieną pamokslą. Visą laiką buvo giedamos giesmės. Ypatingai jaudinos "Marija, Marija". Prie išstatyto švč. Sakramento įvyko pasiaukojimas Kristui Karaliui ir palaiminimas. Svytimaučiai pirmą kartą girdėjo taip gražiai lietuvių giedant.

Lietuviai kuriasi

Londono lietuvių buriasi prie p. Statkų — 355 Clarence St., tel. Metcalfe 6301, kurie šį pavasarį pirkė didžiulį viešbutį už \$60.000. Jame yra 25 gyvenamieji kambariai. Puiki moderniška lietuviška valgykla. Jau rengiamas taip pat patalpa salei. Rūsų vėliau bus įrengtas cocktail baras. Jame galės tilpti 1000 žmonių. Zenonas ir Magdalena Statkai darbštūs, patrijotai, geri katalikai, turi plačias pažintis su vietos turtuoliais, net milijonieriais ir mieliai padeda naujai atvykusiems įsikurti.

Reikalingas vargonininkas

Londono lietuvių kolonijai labai reikalingas nuolatinis vargonininkas, kuris galėtų vesti chorą. Kolonijoje ir apylinkėse yra apie 300 lietuvių. Vargonininkui bus surastas darbas ir butas. Kiek bus galima, bus mokamas atlyginimas.

Rašyti kun. V. Rudzinskui, 667 Talbot St. London, Ont. Telefonas Metcalfe 5046.

Kun. V. Rudzinskas.

Arch. T. J. Vizgirda

(6 De Wolfe Street, Boston 25, Mass.) prašo atsiliepti visus asmenis, vežusius knygas iš Bremeno per kun. V. Šarką, bei pranešti, jei knygos buvo su laikytos muilinėse bei kitas susidariusias transporto išlaidas. Taip pat asmuo, vežęs vieną asmeninę architektę dėžę, prašoma tuojau pranešti dabartinį savo adresą. Nuo šių siuntų išsiuntimo yra jau praėję virš metų, todėl asmenys, neprisiuntę artimiausiu laiku prašomų žinių apie šią siuntų likimą, bus paieškomi per spaudą ir konsulatą, kaip šis siuntas pašalinti.

Welland, Ont.

Welland ALOK Lietuvos Kariuomenės šventės progą rengia lapkričio mėn. 18 d., šeštą dieną, 6 val. vak. Wellande. Hungarų salėje, Hellens Ave., koncertą — šokius. Dalyvauja p. Verikaciū vedamas Vyrų Oktetas ir solistė p. M. Vilčiauskaitė. Prieš koncertą įvyks trumpas Kariuomenės šventės minėjimas.

Veiks lietuviškų valgių bufetas, kieti ir minkšti gerimėliai. Šokiama gros europietiška muzika. Pelnas skiriamas Tautos Fondui.

Wellando ir apylinkės lietuvių maloniai kviečiami dalyvauti ir kartu paremti Tautos Fondą. Wellando ALOK.

SAULT STE. MARIE, Ont.

Spalio 14 d. p. Juozas Kvoščiauskas ir p-lė Izabelė Kežinaitė šv. Veronikos bažnyčioje priėmė moterystės sakramentą. Po bažnytinio apeigų p. J. Kvoščiausko name įvyko vestuvinis baldys.

Prie lietuviškai apkrautų lietuviškais valgiais stalų susirinko gana gražus skaičius jaunųjų giminių, draugų ir pažįstamųjų, kurie labai kultūringai linksminosi iki vėlyvo vidurnakčio. Pažymėtina, kad abu p. Kvoščiauskai yra neseniai atvykę iš tremties.

Linkime šiai jaunai lietuviškai šeimai daug laimės jų vedybiniam gyvenime.

Vyt. Skaržinskas.

IŠ LIETUVIŠKOJO PASAULIO

VOKIETIJA

Mažalietuvių suvažiavimas

Mažosios Lietuvos Taryba numato suaukti dar vieną, kiek sauresnio masto, Vokietijoje gyvenančių Mažosios Lietuvos darbuotojų ir skyrių atstovų suvažiavimą — pasitarimą, kuris bus atliktas specialiu religinių kursų metu. Bus tariamasi lietuviškumo stiprinimo reikalais.

Emigruoti gali ir buvę vokiečių kariuomenėje

DP komisija praneša tebe-gaunanti daugelį paklausimų ryšy su nutarimu įtraukti į DP programą buvusius Baltijos Legionų narius. Komisija pakartoja, kad š.m. rugsėjo 1 d. priimtas sekantis nutarimas:

"Baltiečių Waffen SS daliniai — Baltiečių legionai — laikytini savo tikslais, ideologija, veikla ir narių kvalifikacijomis buvę atskiri ir skirtingi nuo vokiečių SS dalinių, ir, todėl, Komisija jų nelaiko buvus Jungt. Vals-tybių vyriausybės priešais DP

įstatymo 13-jo straipsnio, kaip pakeistas, prasme".

Komisija pastebi, kad kiekvieno eks-legionieriaus prašymas įvažiuoti Amerikon bus sprendžiamas atskirai — on their individual merits.

Tenka pastebėti, kad lietuviško SS legiono niekad nėra buvę nei vieno ir paaiškinimas liečiant latvius ir estus. Iš lietuvių jis liečia beabejo tuos, kurie buvo vad. savisaugos batalijonuose ar buvo įterpti į pagalbinės vokiečių kariuomenės formacijas.

AUSTRALIJA

Bibliotekėlė džiovininkams

Naujųjų Australų Kultūros Draugija nutarė Sydnejaus priemiestyje Turramurra esančioje džiovininkų sanatorijoje, kur gydymui ateiviai, įrušti biblioteką — skaityklą. O Bauzienė (5 Kampden St., Hurlstone Park, NSW) rūpinasi, kad ten būtų ir lietuvių knygų, nes ir lietuvių ligonių nuolat yra. Ji kreipėsi į tautiečius, prašydama aukoti knygų ir siųsti jos vardu.

Sydnejuje liet. klebonas kun.

P. Butkus aptamauja lietuvių dvasinius reikalus ir visoje NSW provincijoje — apvažinėja lietuvių kolonijas, kur iš vakaro klausia išpažinčių, o kitą dieną atlaiko šv. Mišias.

Aukštųjų Mokslo Institutas

nutartas įkurti Australijos Liet. Kultūros Fondo valdybos. Jis skiriamas lietuviškajai kultūrai puoselėti, palaikyti, gilinti ir stiprinti lietuvių išieivų moralinį, intelektualinį, švietimo, kultūrinį ir profesinį lygį, sąmoninti tautiečius lituanistinuose reikaluose, padėti jiems pasiruošti sąmoningai ateičiai laisvoje Lietuvoje, o taip pat kelti jų išsilavinimo ir kultūrinį lygį.

Institutas rūpinsis lietuvių švietimo ir kultūros reikalais visoje Australijoje. Jo būstinė Melbourne, Victoria, o skyriai visose didesnėse kolonijose.

Numatoma net 8 skyriai: 1. Lietuvos istorija ir tėvynės pažinimas, 2. Religija, filosofija ir pedagogika, 3. Teisė, ekonomika, administracija ir politika, 4. Jaunimo auklėjimas ir sportas, 5. Menas, muzika ir literatūra, 6. Australija ir jos pažinimas, 7. Socialiniai mokslai ir kultūra, 8. Kalbų mokslai.

Profesionalių registraciją Australijoje vykdo L. Kult. Fondas. Suręgistravus visus lietuvius profesionalus, žinoma, bus lengviau ką didesnio planuoti ar vykdyti.

Vacius Venckus.

Vietoj kulkos - lentgalis

Iš Stasio Ylos kaceto pergyvenimų knygos

VELNIAI DIEVŲ MIŠKE

(Pabaiga)

Tą dieną jau buvo sugriežinta bloke tvarka. Niekas nebegalėjo išeiti į lauką. Narutis dar norėjo sutikti ką nors iš mūsų. pranešti, kas jį laukia. Matė pro langą grįžtančius su daržų kolo-na mūsiškius — Malinauską, Kriaučiūną, Masilų, Mačioką. Bet susitikti su jais nebegalėjo.

Vakare Bauba buvo labai nervingas. Galvojo, kaip būtų galima pabėgti. Juk ir Červenėje šaudant kalinius pavyko kai kam anksčiau pakristi ir po lavonais išlikti gyviems. Gal ir mums, sprendė, dar pasisektų išlikti.

Jei man nepavyktų, o tu — jaunesnis — gal liksi, tada perduok mano žmonai, kad mirštu ramus, dvasiškai pasirengęs, atlieks išpažintį, kad apie ją galvoju, už ją meldžiuos ir kad ji gerai išaugintų vaikus. Jeigu kamu sušaudytų ir nesudegintų, o užkastų žemėje, tai norėčiau, kad mano kaulai būtų parvežti į Lietuvą.

Jis ypatingai pabrėžė, kad žmonai būtų pasakyta, jog jis ramus. Šį žodį pakartojo net keletą kartų. Tuo tarpu buvo matyti, kad jis kaip tik labai nervingas ir sujudintas.

Kiek vėliau jis ėmė kalbėti apie bėgimą. Tai esąs kraštutinis bandymas, bet galgi pavyktų. Jis laukė nakties ir ryžosi tai padaryti. Tačiau netrukus pradėjo stipriau karščiuoti ir savo planus dėstyti lotyniškai, tur bū — kad kiti jų nesuprastų.

Dar atėjęs sekretorius pasakyti labanakt ir prigrasino, kad Bauba ir Narutis niekam šitos žinios nesakyty. Tačiau Narutis bandė iš tolo teirautis kitų kalinių, ar ir jie ko nors panašaus nežino. Pasiūkėjo, kad kiti taip pat kažką žino. Vienas iš jų gal-

Lietuviškoji spauda ir svetimybės

Spauda — reiškiąs galybės. Spauda gali veikti skaitytų teigiamai arba neigiamai. Tautinę kalbą spauda gali plėsti, tobulinti arba — daryti susintinti.

Prisinė lietuvių spauda — „Varpas“, „Ūkininkas“, „Tėvynės Sargas“ ir keletas knygelių — gebėjo lietuvišką kalbą apvalyti nuo slaviskų usnių. Spaudos atgavimo metais (1904) lietuviška kalba buvo jau apvalyta nuo slaviskų žodžių.

Bet Lietuvai atgavus nepriklausomybę, buvo pamėgtos ir mėgdomos svetimybės iš prancūzų, anglų ir vokiečių gyvenimo: net šokiai, žaidimai ir mados. Visa, kas senoviška, imta neigti: griebtasi naujųjų, prastai tarant, „modernybų“. Dėl to naujųjų vaikymosi daugiausia kentė ir tebekenčia lietuviška kalba. Tarptautinėmis (daugiausia lotynų, prancūzų ir anglų kilmės) vartalėms imta stuogti gražūs lietuviški žodžiai. Kalbą daryk, kas norėjo: kiekvienas stengėsi įkisti svetimžodžius, kad tokiu būdu parodytų savo „mokytumą“, atseit, svetimų kalbų pažinimą. Kitataučiai, sėdį, valdvietėse, džiaugėsi: jiems lengviau suprasti buhalteriją, elektrą, telefoną, kasetą, negu — knygvedybą, gintarą, tolkalbį, lėšos. Rašytojai teisingai, kad svetimžodžiai patarčiau „minties išraiškai“. Tokie rašytojai po šiai dienai didžiuojasi svetimų kalbos pažinimu, o nesicaramatija lietuviškos nemokėjimui!

Ve, tik apraibom „Tėviškes Žiburių“ 3 Nr. kiek vartalėšų, susinancijų lietuvišką kalbą, radau: komplikacija, individualizmas, okupacija, problema, ideologiskai, fizinė, perspektyva, lojalumas, paradas, kontinentas, normalus, interesas, intymus, akordas, funkcija, rezervatas, konfesionalinis, praktika, kolaborantas, deklaracija, principas, moralinė, avarija, ringas, aktyvus, rajonas, grupė, kvota, džinglės, emigruoti, kursuoti, dekoruoti, likviduoti, dominuoti, remontuoti, projektuoti. Kad tuos įvardus (terme) pakeisti lygiareikšmiais lietuviškais įvardais, nereikia didelio mokslo: tereikia tik pažinti ir gerbti lietuvišką kalbą ir truputį pagalvoti pateikiant lietuvišką pakaitalą.

Nūnai, kad ir rūpinamasi Lietuvos likimu, bet brangiausia lietuvių tautos žymė — kalba — be pagalios svetimžodžių

darkoma, žalojama. Spauda gelbi svetimybės pasisavinti, o savuosius lietuviškus žodžius pamiršt.

Nūnai lietuviškoji kalboja daug daugiau svetimybų negu kurdirkmetį slavybių. Iš gyvenimo rašančių, kurie brangina gryną lietuvišką kalbą, nesiekdami svetimybų liko tik keli: Vydušas, Krėvė, Dabušis...

Dabargi, kai „mokyti“ lietuviškos kalbos nepaisą atvyko, Ameriką ir emė rašyti, spauda tikra makalėnė virto: antracitas, tekstilė, komfortas, eventualus, luksus ir tt. Skaitas tokį rašinį turi nebaigęs mesti. Nesinori pirkti ar imti rankas tokį lietuvišką įvairų. Tokį skaitydama ir pats prisidedi prie lietuviškos kalbos teršimo, susinimo.

Anis Rukas.

Red. pastaba: Kalbos grynumo reikalas svetur gyvenant iš tikrųjų yra dar opesnis negu

Liet. Bibliogr. Tarnybai 5 metai

Tautos kultūrinio gyvenimo ryškiausia apraška yra spauda. Nuo 1945 m. leidžiamas biuletenis „Knygų Lentyna“, spausdinama 21 egz. taip pat per kalbą, tik 1949 m. — rotatorium. Jis siuntinėjamas lietuvių ir kitataučių mokslo įstaigoms.

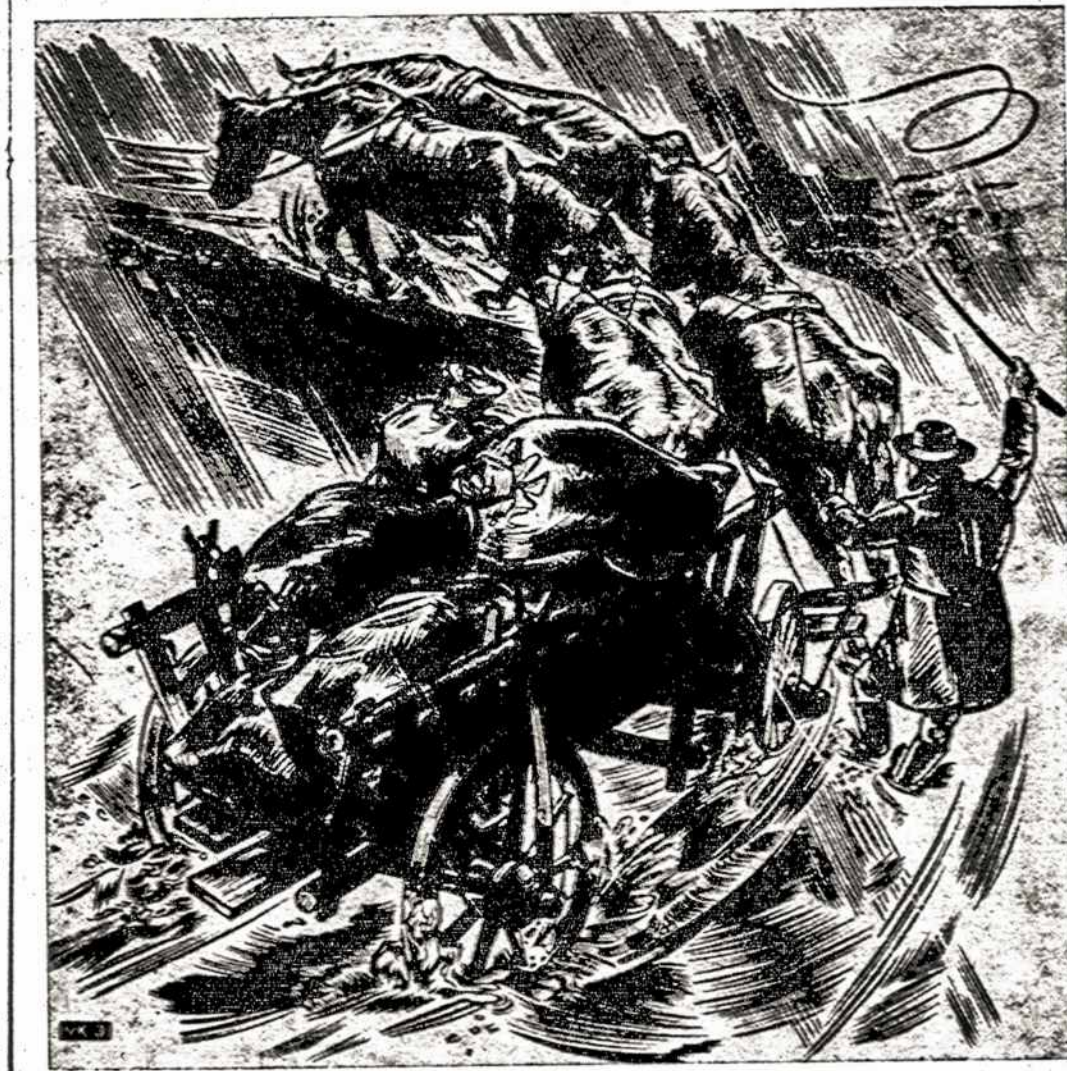
L. Bibliografinė Tarnyba, dirbančią didelį kultūrinį darbą, penkmečio veiklos proga sveikiname ir linkime išvermės. O mūsų spaudai bei leidėjams tenka priminti, kad ir po 5 metų LBT dar tebesiskundžia negaunanti visų leidinių.

Iki šiol LBTarnyba jau yra išleidusi 24 leidinius, daugiausia rašytus per kalbą. Juose ap-

savame krašte. Spausdiname š. mūsų bendradarbio iš Čikagos straipsnį kaip perspėjimą, kaip kvietimą susigalvoti, nors autorius keliama visiško tyrimo reikalavimas sunkiai būtų pasiekiamas. Nėra pasaulyje kalbas, kuri neturėtų svetimybų ir daug yra žodžių, vartojamų beveik visose pasaulio kalbose. Dažniausia jais reikiame atitauktines sąvokas. Vartojame taip pat visiems bendrus technikos reikmenų ar įrengimų pavadinimus. Ar būtinai mums surasti visiems tiems žodžiams lietuviškus atitikmenis. Ne visi sutiktų, bet kiekvienas sutiks, kad pertiktas jų vartojimas, tikrai smerktinas. Juo labiau vengtinis ir smerktinas svetimybės kasdienybės kalboje — pamėgimas svetimų žodžių, kuriems lietuviškų atitikmenų nereikia nei ieškoti — juos iš tėvų išmokome.

imama 1945-1947 m. lietuviška išievyti bei tremtinių spauda. Nuo 1948 m. leidžiamas biuletenis „Knygų Lentyna“, spausdinama 21 egz. taip pat per kalbą, tik 1949 m. — rotatorium. Jis siuntinėjamas lietuvių ir kitataučių mokslo įstaigoms.

L. Bibliografinė Tarnyba, dirbančią didelį kultūrinį darbą, penkmečio veiklos proga sveikiname ir linkime išvermės. O mūsų spaudai bei leidėjams tenka priminti, kad ir po 5 metų LBT dar tebesiskundžia negaunanti visų leidinių.

Iš V. K. Jonyno iliustracijų Donelaičio „Metuos“

vojo, jog sušaudys tik tuos, kurie turi karščio. Jautė šią grėsmę, citrodo, ir visos blokas — 200 žmonių. Tą naktį niekas nemiegojo: visi kalbėjosi ir tos kalbos pasidarydavo tiek garsios, jog blokinius net tris kartus turėjo keltis iš lovos. Atėjus, jis apibarė, liepė miegoti, laikuriuos net apmuše.

Vienu metu, kai Narutis buvo prisnūdęs, pažadino jį sekretorius ir apibarė, kodėl, būdamas stipresnis, nesugrąžs Baubos. Girdi, buvęs pabėgęs — tik prie vartų pavykę sugauti. Mažai trūkė, kad sąrašybiniui jį būtų nušovė. Sekretorius jį nurengė (buvo, mat, spėjęs ir apsirėngti prieš išeidamas) ir paguldė į tą pačią lovą tarp Naručio ir Stanevičiaus.

Narutis po to nebeužmigo. Bauba dar kažką kalbėjo, keletą kartų bandė keltis ir bėgti, tačiau Narutis jį sulaukė. Protarpiant jis kalbėjo dar apie vaikus ir žmoną, tačiau be vientiso ryšio, matyt, pusiau kliečdamas.

Jau aušo, o daugelis kalinių vis dar nemigo — vartėsi, pusgarsiai kalbėjo.

Pagaliau atėjo patikrinimo laikas. Visi blokai išsiriškiavo, o šio bloko jau nebevedė į lauką. Net valgį, kuris rytis buvo išduodamas kieme, dabar išdalino pačiame bloke.

Kaliniai — sveikieji išėjo į darbą, ir Narutis su Bauba sprendė, kad juos išves suaukinti visiems nematant.

Po pusryčių įsakyta visiems pasiruošti, atlikti švarą — nusiskusti ir apsikirti. Kripeliai ir ligonys dar nesusivokė, ką tai reiškia. Tik apie 11 valandą šį bloką pradėjo vesti į Entlausungą (nuutelinimo įstaiga), esantį senioje stovykloje. Narutis pasiskubino su pirmais išėiti, matyt, galvodamas, kad kas liks ir nepajėgs eiti — tie paliks suaukinti. Kvietė su juo eiti ir Bauba, bet šis dar nebuvo spėjęs nusiskusti barzdos.

Atrodė, kad mirties sprendimas atšauktas. Tačiau niekas nebuvo dėl to tikras. Atėjus į Entlausungą, Narutis pirmiausia sutiko Starkų, kuris tą dieną čia budėjo.

— Gelbėkit Baubą, nes jį gali sušaudyti! — pasakė Starkui. Šis išplėtė akis, nieko nesuprasdamas. Pamatavo Naručiu karštį ir, radęs 40 laipsnių, palingavo galvą. Narutis bandė įtikinti, kad jis nekliedi, kad jį blokai iš tikrųjų turėjo būt sušaudytas. Bauba likęs, ir jis nežino, ar jo neištiks mirtis. Starkus pasiuntė Narutį po šiltu dušu ir toliau tikrino kitus ligonius.

neti, kad jis nekliedi, kad jį blokai iš tikrųjų turėjo būt sušaudytas. Bauba likęs, ir jis nežino, ar jo neištiks mirtis. Starkus pasiuntė Narutį po šiltu dušu ir toliau tikrino kitus ligonius.

Bauba pakilo iš lovos ir, vieno lenkučio padedamas, tvarkėsi. Lenkutis pasodino jį ant suolo ir emė skusti. Tuo metu kažkas suklejo, kad visi turi skubiai eiti iš bloko, nes nuutelinimo įstaiga laukia „darbo“. Bloko „vyresnieji“ pradėjo vartyti ir visomis kalbomis šaukauti:

— Schneller! Prėdokol Skorie!

Tokiais atvejais jie būna pasiutę: pasipainiojusiam spiria, kumščius smogia, pagaliai paleidžia.

Štubinis ruselis priėjo prie Baubos ir emė jam grąsinti. Skutęs lenkas atkirto, kad greit baigs darbą ir savo keiksmu, tur būt, dar labiau užerzino „tvarkdary“. Ruselis, nelaukęs, smogė lentgalu — ne lenkui, bet Baubai ir sprandą ir nuėjo kitų vartyti.

Bauba susvyravo ir neteko žado. Lenkas ištempė jį už rankų į kiemą. Reikėjo jį su visais gabenti į nuutelinimo kambarą. Bet kol kolona išsijudino, kol praėjo visus vartus ir sustojo prie prausyklos, Baubos likimas jau bvo galutinai išsprendęs. Starkus, pamatęs įvelkamą Baubą į vidų, puolėsi žiūrėti jo pulso, bet šis jau neberodė gyvybės ženklų. Pakeliui į čia, jis jau buvo miręs.

Nežinau kiek laiko buvo praėję, gal kokiąpenkiolika minučių, kai mudviem su Mackoniū, kažkas pasakė, kad Bauba prausykloje marinas. Nuskubėjome pažiūrėti, nes prausykla buvo visai netoli senosios mūsų kameros. Starkus tepasakė: — Jau miręs. Jei norit pamatyti, eikit į lavoninę.

Nuėjome pažiūrėti — įsitikinti. Jis buvo patiestas nuogas ant lentų — pajudęs, ypač veidas. Tai nebuvo įprasta mirusiųjų išvaizda: visi kiti atrodė išgelbę, o jis pajudęs.

Starkus patiškino, kad lentgalio smūgis turėjęs užkirsti gyslas, ir kraujas išsilijęs smegenyse.

Kiek vėliau šį įvykį mes stengėmės tirti. Atsargiai buvo apklausinėti mačiusieji. Norėta reikalą perduoti kacetos administracijai, kad ruskelį atitinkamai nubaustų. Pagaliau ir mums pa-

PR. KOZULIS

LAPKRIČO AGONIJA

I žemę slepiasi mirtingieji,
I žemę lendam mes visi —
šėšėliai tista ir ilgėja
skystų svajonių debesys.

Baigiu prieiti liepto galą,
nors baisiai deldamas žengiu:
aš neturiu drąsos nei valios —
nebeturiu daugiau jėgų

prieš drūmstą bangą atsispirti —
prieš jokią aistrą negaliu...
Belieka vien į dangų iktis

suirusiu kovos laivu,
žmogau, lik laisvas ir pagirtas
tarpe nulaizytų gėlių!

GRIZIMAS IŠ KAPŲ

Jau sakiau —
iš numirusių aš nesikelsiu,
nes gyvenimas buvo tamsas:
negirdėjau jo dangiško balso,
lyg nebūčiau turėjęs ausų.

Neapgykanti, meilė, godumas
mane rijo, tartum kirminai:
žemėi valkiojau pilkas, kaip dūmas,
kol pranykau ramybės kalne.

Tik staiga —
vėl jaučiu, kad širdis ima plakti,
kruta kūnas — kaip akmuo sunkus.
Pasirodo man Viešpats ir sako:
— Sparčiai keltis, imk lovą ir mauk iš akių.

Vėl grįžu į tą pačią pakalnę,
kurioj ašarų ir įvaritusių skystimų gausu.
Vėl jaučiu žemės amžiną šalną,
kuri pjauna, kaip sieną — visus —

Nobelio medicinos premija

paskirta dviem Mayo klinikų gydytojams Rochester ir Šveicarų Bazelio prof. T. Reichstein. \$31.715 premiją jie pasidalins

Iš knygų ir kultūros pasaulio

Lietuvių laikraščiai

Lietuvių Bibliografinė Tarnyba savo leid. Nr. 24 skelbia, kad laisvajame pasaulyje dabar yra leidžiami 89 lietuviški arba lietuvių leidžiami laikraščiai, biuleteniai ir kitoki periodiniai ir neperiodiniai leidiniai.

Daugiausia jų, žinoma, leidžiama JAV — 47, Anglijoje — 5, Argentinoje — 3, Australijoje — 3, Brazilijoje — 5, Kanadoje — 4 (ir komunistinis Liaudies Balsas), N. Zelandijoje — 1, Prancūzijoje — 3, Švedijoje — 1, Šveicarijoje — 1, Urugvajuje — 3, Venecueloje — 1, Vokietijoje — 10.

LBT berods skelbia adresus ti leidinių, kuriuos gauna arba kurių paminėjimą užtiklo spaudoje. Žinoma, kasdien vyksta pasikeitimų. Taip savo biuletenį tuojas žada pradėti leisti Belgijos Lietuvių Bendruomenė, Italijoje savą laikraštį pradeda leisti Saleziečiai, berods

dar nemirė ir Austrijos LB biuletenis, leistas AL Sėjungos.

Komunizmo iššaukimas

Neseniai Čikagoje pasirodė naujas veikalas svarstąs komunizmo ir krikščionybės santykius. Jis užvardintas: „Komunizmo iššaukimas krikščionybei“. Veikalą parašė eity protestantų pastorius Dr. Voobus, kuris šiuo metu profesoriauja liuteronų seminarijoje Čikagoje. Autorius teigia, jog tik Katalikų Bažnyčia turėjo pakankamai drąsos pakelti balsą prieš komunistinę pabaisą, kuri yra krikščionybės priešas.

„Dainavos“ ansamblis

Stp. Sodeika dabar vargonininkaujęs Čikagos liet. Šv. Kryžiaus parapijoje, atkuria „Dainavos“ ansamblį, veikusį Harau stovykloje Vokietijoje. Per 30 buvusių „Dainavos“ narių, esą atvykę į Čikagą. Su ansambliu vėl dirbs režisiorius G. Velička, o šokius ruoš Valei-

Skulptorius Marino Marini

Apie Marino Marini dabar daug rašoma ir kalbama. Tai naujoji žvaigždė meno pasaulyje. Dar prieš du metus jis buvo už Italijos sienų kaip ir nepažįstamas, o šiaandien jis vienu smūgiu tapo Amerikos išgarbinto ir išdievinto favoritu. Jis savo pirmą parodai New York'e nesitikėjo pasisekimo, bet aukė opozicijos, nes jo skulptūros yra pabrėžtinai savotiškos ir atvira nemalonioms. Bet jo paroda buvo prikimšta žmonių, susirinkusių visą New York'o meno elitą. Kritika jį išgyrė ir jis pardavė beveik pusę išstatytų skulptūrų.

49 metų, aukštas, simpatiškos išvaizdos skulptorius yra gimęs netoli Florencijos, brenio įtakoj Michelangelo ir Donitello, kurie padėjo jam susidaryti originalų stilių. Jis nemėgina, kaip daugelis naujųjų menininkų, sulaužyti senąją meno tradiciją. Jo figūros — suprastintos iki pagrindinių formų — galėtų būti surastos tarp labai seno itališko miesto griuvėsių. Jų panašumą su senoviskais kasiniais jis dar padidina savo papročių palikti vietomis gabalus ant jau užbaigtos bronzos.

Jo skulptūras galima suskirstyti į tris grupes: nuogas figūras, portretines galvas ir jojančius. Jis yra ypatingai susidomėjęs savo jojais. Jis sako, šita tema traukianti visus italus.

Arklis ir raitelis turi ne tik ilgą meninę tradiciją, bet yra ir pagrindinė formų sintezė. Nors jis ir aiškina, kad didesnę dalį jo joikių inspiravusio joanti statula Mark Aurelijaus Romos Piazza del Compidoglio, bet jo raiteliai nėra labai heroiškos išvaizdos: jie greičiau atrodo išsigandę, kaip išdidūs. Jie primena labai vienišus išsigimusius vaikus, betiksliai užsodintus ant biurių arklų. Marini juos kūrė maišydamas švelnumą su apgalvotu nevikrumu ir tuo pridavė savo statulų formai antspalvį kinetiškai — orientališko saldumo ir jautrumo. Jos yra tiek brutališkos ir atstumiančios, kiek jaudinančios. Galvos jo žmonių yra daugumoje apvalios ir lygios, bet jo tikslas žmonišką „universalumą“ — kaip jis išreiškia — kurio trūksta klasiškiems veidams.

Ypatingo susidomėjimo sulaukė jo „Klūpanti mergaitė“. Joje galima būtų atpažinti kaimietę, darbininkę, velkančią savo likimo naštą. Neduodamas jos veidui išskirtinų bruožų, jis pabrėžia jos anonimumą tarp tūkstančių jai panašių. Jos riebios minkštos kojos ir keistai užlenktos rankos duoda jai išraišką kvailio bejėgiškumo, bet tam prieštarauja jos kažkaip užsispyrusiai priekint stumiama nugara ir atlenkta galva. Kaip žmogiška figūra ji nebegali būti nepatrauklesnė, bet dėl to ji nėra mažiau įspūdinga; ji aiškiai kenčia ir nepasiduoda.

Marini sako: „Svarbiausia yra išreikšti jausmą, kuris verčia menininką kurti. To nepasieksi, nupozuodamas modelį, nes tuomet per lengvai pasimeti mažreikiuose. Aš tikrai pridėtu detales, jei jos stiprina išraišką, kurios aš siekiu. Aš dažnai paaukoju pagražinimus formai“.

Tą pačią taisyklę galima pritaikinti ir jo portretams. Vienas jo draugų, Italijos meno kritikas Lamberto Vitali, — kuris savo paties portretu nelabai patenkintas, — išsireiškia, kad šitas tiesiog akipleiškas modelio sučiupimas yra viena didžiųjų stiprybių Marini kaip portretisto. Jis žiūri į modelį ne tik menininko, bet ir psichologo susidomėjimu. Taip jis sukuriąs savo portretą — drąsiai keisdamas ar pabrėždamas paviršutinius bruožus ir negailestingai atidengdamas charakterio ypatybes.

Tie, kurių skonis išaugo graikų ir renesanso italų skulptūros įtakoj, nelengvai pajęs Marini suprasti ir pripažinti. Jiems skulptūra yra pirmoji eilė giesmės žmonijos išdidumo, gražumo ir džiaugsmo. Marini parodo kitą — gal ir tikresnę — žmonijos veidą: jis atvaizduoja pažeminimą, nevikrumą, kuklumą ir — užsispyrimą.

Grazina Anyaitė.

Georg Bernard Shaw mirė

Vienas originaliausių pasaulio asmenybių, anglų dramaturgas ir eseistas Georg Bernard Shaw mirė lapkričio 2 d., sulaukęs 94 m. Prieš kurį laiką jis buvo sulaužęs koją ir ligoninėje išbūvo 24 d. 1925 m. G. B. Shaw buvo gavęs Nobelio premiją.

— ROMA. — Spalio 16 d. mirė lietuvis gyd. Raimundas Fuchsas, mokslo baigęs ir gydytojo praktika vertęs Romoje. Kilęs iš A. Panemunės.

Rašytoja K. Požeraitė

turi paruošusi novelių rinkinį „Didvyrių žemė“, kurį numato išleisti.

Kaip anksčiau spaudoje buvo rašyta, K. Požeraitė iš Brazilijos ruošėsi išvykti į Australiją, tačiau šiuo metu savo nustatytą pakeitė ir žada pasilikti Brazilijoje ligi tol, kol bus laisva Lietuva. Tuomet grįšianti į gimtąjį kraštą.

Iš plataus pasaulio

Nesutaria dėl Vokietijos apginklavimo

Vašingtone vykstančioje Atlanto pakto valstybių konferencijoje Vokietijos apginklavimo klausimu butarimo neprieinama. Prancūzijos ministerių kabineto nutarimas, kad Europos jungtinės pajėgos nacionalinių junginių nebūtų didesnių už pulką ir kad aukščiausioji vadovybė priklausytų krašto apsaugos ministerių kolektyvui, kitų valstybių nepriimamas ir išiešties nerandama.

Vokiečiai apginklavimui priešingi

Pastangos įtraukti vokiečius į Europos gynybą iškelia vis naujų sunkumų. Prancūzijos nusistatymas panaudoti vokiečių vyrus, neduodant Vokietijai savaimo vaidmens, vargu ar duos kokių vaisių. Iš visu vokiečiųjų sluoksnių pareiškiamą arba trumpas ne, arba nusiskundžiamą, kad jų apginklavimas svarstomas jų pačių visai nesiklausiant ir statomos sąlygos beveik visiškai okupacinių organų panaikinimo. Taip Bonnos vyriausybės teisingumo ministeris ir Laisvųjų Demokratų partijos lyderis Dehler priminė, kad prieš tai turį būti baigta su kortelių pamokymu, ūkine kontrole, promonės gamybos apribojimais ir su federalinės valdžios įstatymų leidimo priežiūra. Socialdemokratų pirminiausia reikalavimu, kad sąjungininkai prisiųstų pakankamai kariuomenės, kuri galėtų apginti, jei ginklavimosi rezultate ji būtų užpulta. Kiti pasisako šaltai prieš, esamomis sąlygomis nenori to klausimo svarstyti.

— BRIUSELIS. — Spalio 26 d., parlamentui balsuojant biudžeto švietimo reikalų sumas, liberalai, socialistai ir komunistai išėjo, protestuodami, kad biudžete numatytos tos pačios pašalpos privačioms kaip ir valstybinėms mokykloms. Mat, privačių mokyklų dauguma yra katalikiškos.

Europai reikia 50 divizijų

Tarptautinių Reikalų Karališkojo Instituto speciali komisija, vadovaujama gen. maj. Ian Jakob, karo metu buvusio D. Britanijos vyriausybės kariniu ekspertu, o dabar BBC užsienio tarnybos direktoriaus, paskelbė Vakarų Europos gynyimo planą.

Jie mano, kad dar 4 ar 5 metus Sovietų Sąjunga puolamojo karo vesti negalės, tad per tą laiką laisvasis pasaulis turės pasirošti Europoje, Artim. Rytuose ir Azijoje.

Jų manymu su dabar planuojamom 20 divizijų Europa negalės sulaukyti 100 rusų divizijų. Tam reikią mažiausia 50-55 divizijų. Šitokių skaičių divizijų Atlanto pakto valstybės galinčios pastatyti. Bent 20 divizijų turį nuolat būti Vokietijoje. Be to, reikią bent 5000 sprausminių kovos lėktuvų ir bent 1000 bombonešių, atseit 10 kartų daugiau, kaip dabar esą. Turį būti aiškiai nustatyta, kad Europa ginama ant Elbės, ten laikoma sąjungininkų kariuomenė, apginkluojami vokiečiai ir mobiliuota visa Atlanto sąjungos pramonė.

Be to reikią sukurti už Atlanto sąjungą gyviančią veikiančią organizaciją, imtis priemonių prieš penktąją keloną, sudaryti vidurinių Rytų gynyimo planą, o Commonwealth panaudoti Azijos gynyimui.

Rusai nepuls

Prez. Trumanas pareiškė, nelaukdamas atostogų pabaigos, lapkričio 27 d., suauksis parlamentą, kuriam patieksis nuomos kontrolės ir pelno mokesčių įstatymus.

Kartu prezidentas pareiškė, kad šią žiemą rusai Vakarų Europos nepuls, kad nuo praeito praešimo apie rusų atominės bombos sprogimą prieš 13 mėn., nebuvo jokių žinių, kad būtų buvusi susprogdinta dar viena bomba. Korėjos šiaurinės sienos saugojimą perimsą pietų korėjiečiai, o JAV ten savo karių laikyti nenorį.

Ką rinko JAV?

Lapkričio 7 d. rinkimai JAV yra labai svarbūs. Didžiosios partijos jiems labai ruošėsi ir abi sakėsi laimėsi. Pirmiausia renkamas parlamentas, kuriame iki šiol iš 435 vietų 259 turėjo demokratai, 169 respublikonai, 1 Am. Darbo Partija ir 6 buvo laisvos. Senate Demokratai turi 54 prieš 42 respublikonų. Iš 96 senatorių 36 taip pat dabar perrenkami. Be to, 32 valstybėse perrenkami gubernatoriai. Įdomu, kad Progresyviųjų Partija, ieškanti sugyvenimo su Rusija, kuri 1948 m. statė 100 kandidatų, dabar tepastatė vos 22.

Prancūzija pratęsia karo tarnybą

Krašto gynyimo komitetas paruošė įstatymą karinės tarnybos metą pratęsimą nuo 12 iki 18 mėnesių. Kartu pareiškiamą, kad Prancūzija savo nusistatymą atšauks, jei rytų Europos kraštai, "nepriklausą Europos unijai" taip pat sumažins karo tarnybos metą.

Romos nebombarduoti

Vienas iš rusų delegacijos narių JTO, kurio vardas neskelbiamas, privačiame nepolitiniame pasikalbėjime su Romos dienraščio "Il Giornale D'Italia" korespondentu pareiškė:

"Karo atveju Roma bus vienišelis pasaulyje miestas, kuris išliks nepalietas". Paklaustas, ar tai dėl to, kad Romoje gyvena Popiežius ir yra Vatikanas, atsakė teigiamai. "Jokia tauta pasaulyje šandien neišdrįstų palieti Vatikano", išreiškė baigdamas pasikalbėjimą Rusijos delegatas. "Il Giornale D'Italia", komentuodamas šį privatų pasisakymą iš rusų pusės, mano, kad jis turi sąryšio su Maskvoje įvykusia taikos gynyimo konferencija ir iš viso su komunistinių taikos partizanų propaganda už taiką.

Suomijos Ortodoksų Bažnyčia nusprendė nepripažinti Maskvos patriarcho ir pasilikti priklausoma nuo Konstantinopolio Ekumeninio Patrijarcho. Kiek anksčiau tai padarė ir JAV ortodoksai.

KANADOS ŽINIOS

Suvaržytas išsimokėjimas

Spalio 29 d. Kanados vyriausybė paskelbė potvarkį, nustatantį, kad išmokėtinai perkant naudojimo dalykus pradinis įmokėjimas negali būti mažesnis kaip 20%, o išmokėjimas negali būti ilgesnis kaip 18 mėnesių. Automobilius perkant įmokama turi būti nemažiau vieno trečdaliao visos kainos. Už senus automobilius gali būti mokama ir mažiau, bet jų išmokėjimo ratos negali būti mažesnes kaip \$5 per mėnesį.

Iš šių bendrų dėsnių išskiriamos prekės yra: visų rūšių kuras, knygos, sunkvežimiai bei kitos transporto priemonės, statybos medžiagos, antkapiai bei karstai, nekilnojamas turtas, dalykai reikalingi profesiniam darbui, įskaitant ūkio padarę ir žvejybos priemones.

Kanada trūksta pieno

Vykdamas karinės gamybos planą, Kanada labai jaučia trūkumą pieno ir užsibrėžtų planų įvykdyti negalėsianti, jei JAV nepadidins pieno importą. Šiais metais jis sumažėjo 20-25%. Praeitais metais buvo importuota 1.094.000 tonų, o šiemet numatoma importuoti vos apie 810.000 to. Vykstąs į Vašingtoną aiškintis karo gamybos suderinimo reikalų prekybos min. Hove, ten status du pagrindinius reikalavimus: 1. kad pieno importas būtų padidintas ir 2. kad eksportuojant pieną JAV visada pirmenybę teiktų Kanadai.

Kontroliuos pieno gamybą

Kanados pieno trūkumui pašalinti JAV pažadėjo į ją daugiau eksportuoti, bent atstatyti tą sumažėjusį 20%, kuris anksčiau buvo importuojamas, o pati Kanada numato įvesti pieno kontrolę — žiūrėti, kad nebūtų išvežama be vyriausybės žinios ir pieno sunaudojimo toną paskirstyti į dvi rūšis — karo reikmenims ir civiliams reikalams, kurių kiekvienai bus nustatytos normos.

Susitarina statybas

JAV Tautinės Gamybos kontrolė visas karo reikalams ir krašto ūkio pajėgumo kėlimui tiesiogiai netarnaujančias statybas uždraudė — poilsio ir pramogų namus: teatrus, pasilinkinimų halės, stovyklos ir pan., nors rangovai, kėlė didelį trūkumą, nurodydami, kad tai jau greičiau, kaip praeito karo metu. Tyrinėjamas dar ir kitų namų statybos suvaržymas. Galvojama dar suvaržyti aluminijaus, vario, nikelio vartojimą civilinėje pramonėje, kaip radio, televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo, plovimo ir kt. mašinų gamyboje. Tuo pat metu plieno pramonei duotas įsakymas kas mėnesį duoti po 310.000 to plieno sunkvežiminių pramonei, kad būtų pagaminama po 10.000 sunkvežimių.

Pagal 6 punktų susitarimą, Kanados vyriausybė taip pat nusistatiusi suvaržyti krašto gynyimui ir ūkio pajėgumo stiprinimui netarnaujančias statybas ir sekančioje sesijoje patieks tokį įstatymą parlamentui. Šitokių suvaržymų būtų galima įvesti ir pagal esamą Esminių Medžiagų Aktą, priimtą praėjusioje sesijoje, tačiau vyriausybė vengia didelio trūkumo, nes jau dabar reikišias didelis pasipriešinimas ir prieštaravimai, kad visiškai pasiduodama Vašingtono sprendimams. Esą, kontrolė turinti būti priderinta kiekvienam kraštui.

Atsaku karo stovį su Vokietija D. Britanija, Prancūzija ir JAV kreipėsi į visas nekomunistines JT valstybes sekantių metų pradžioje baigti karo stovį su V. Vokietija. Jos pačios tai padarysiančios sausio ar vasario mėn. Tai turįs būti nekomunistinio pasaulio draugingumo ženklas V. Vokietijai, kuris palengvins jos įsijungimą antikomunistinį laisvųjų tautų frontą. Kanada tuojais pat paskelbė, kad ji 11 metų užtrukusį karo stovį užbaigs kaip galima greičiau.

Kanada plės kariuomenės kadrus

Kariuomenės skaičių bent 40% padidins, išskyla kadru klausimas. Gynimo ministeris Claxton pareiškė, kad esąs paruoštas planas jų skaičių padidinti trimis būdais:

1. Kandidatų į karininkus parinkti iš dabar jau esančių daliniuose.
2. Karininkų paruošti iš studentų praėjusio karo veteranų.
3. Universitetai turį praplėsti bei gilinti tas mokslo šakas, kurios turi ryšio su karo pramone ir pan.

— OTAVA. — Canadian Corps vadovybė siūlo Kanadoje įvesti visuotinę karinį apmokymą vyrams 18-21 mt.

— TORONTO. — Vietos motyklų vadovybė svarsto siūlymą pašalinti iš mokytojų tarpo visus komunistus ir naujai priimamus tikrinti ar nesusiėję su komunistinėmis organizacijomis.

NAUJA MODERNI LIETUVIŠKA

Vyriškų rūbų krautuvė

Paltai ir kostiumai parduodami gatavi ir siuvami pagal jūsų užsakymą. Skrybėlės, megztukai, viršutiniai ir apatiniai baltiniai, kojinės, pirštines ir kt.

— Visų dalykų didelis pasirinkimas. —

Kainos lietuviams — geriausios. Prašoma atsilankyti ir įstikinti dėl jums daromų nuolaidų.

Sav. C. SALMONAITIS

DERBY MEN'S SHOP

2576 YONGE ST. TORONTO

TEL: HY-9624

SPORTAS

Toronto

Spalio 29 d. Vyties kl. futbolininkai pralose baigines rungtynes dėl Campbell Cup taures prieš Earls Court Legion komandą.

Pirmo puslaikio viduryje prieš dešinysis sparnas įkerta du įvarčius. Nors antrame kėliny lietuviai pradeda spusti prieš, bet išlyginti nepavyksta. Rungtynes sekė apie 2.500 žiūrovų. Prieš šalmus šalčius lietuviai dar tikisi sužaisti pora draugiškų rungtynių.

● Toronto liet. stalo teniso pirmenybėse dalyvavo 30 žaidėjų. Pirmą vietą teko Pr. Gvilidžiui, kuris pralaimėjo tik vieną partiją ir poros nesužadė. Pagal surinktus taškus sekantis vietos atiteko Ramonis — II, Paškauskas — III, Zukas — IV, Rameika — V.

Šių metų komandinėse miestų pirmenybėse užsiregistravo dalyvauti 3 liet. vienetai po 5 žmones. Dvi grupės į Major lygą ir viena seniorių I. Moterų komanda taip pat numato šįmet dalyvauti varžybose.

● Toronto miesto Open (indiv.) st. teniso pirmenybės įvyks gruodžio 8-9 d.

● Lietuviai krepšininkai antiras rungtynes prieš japonus netikėtai pralaimėjo 3 taškų skirtumui. Nors pirmą kėlinį boigė 26-16 savo naudai. Stoka pilnesnių treniručių privertė mūsų vyrus kapituliuoti antrą kartą iš eilės.

— MELBOURNE. — Opozicijos lyderio pavaduotojas, buvęs užsienio ministeris Evat kreipėsi į aukščiausiąjį Australijos teismą, prašydamas sulaukyti antikomunistinio biliaus įsigaliojimą, kaip priešingą konstitucijai.

— LONDONAS. — D. Britanija derasi, kad JAV duotų karinės paramos Malaizijai gynyimui. JAV jau balandžio mėn. buvo tam pažadėję \$5.000.000.

VESTUVĖMS, KALĖDOMS ir GIMIMO DIENAI DOVANAS

geriausiai pirkti europietiško meno ir rankdarbių gamybos — prekybos įmonė

Art Handicrafts — Walter Koppel

609 YONGE ST. TORONTO. Telef. PR-4596
Savininkai — estai.

Čia parduodami:

- meniškai ranka išpuošti odos išdirbiniai
- sidabro ir auksu meniškai išdirbiniai
- keramikos ir parcelano išdirbiniai
- meniškai išpauštyti ir išdegti medžio drožiniai
- audiniai ir mezginiai
- europietiški baldai ir tt.

Priimami užsakymai pagal Jūsų asmenišką pageidavimą

Nauja lietuviška valgykla Restaurant EUROPA

Didžiausias pasirinkimas įvairių patiekalų (12-18) rūšių pagamintų prityrusių virėjų. Jaukios patalpos. Greitas patarnavimas. 756 Queen St. W. Toronto

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais priima taip pat 7-9 p.p.
386 Bathurst St. Toronto
Tel. EL-6515

Dr. William J. Zinchesin

B.A., M.D., L.M.C.C.

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Priėmimo valandos 2—4.30 ir 7—9 po pietų.
386 Bathurst St. Toronto
Tel. WA 1344

Lietuvis radio mechanikas

L. KOCIUS

949 DUNDAS ST. W. netoli lietuvių bažnyčios. Tel. WA 1691
priima pataisyti visų rūšių radio aparatus. Darbas atliekamas gerai ir sąžiningai. Kreiptis nuo 9 iki 2 val. popiet
Pataisyti patikėti galima bet kurio metu.

UKRAINEČIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

įsikūrę prieš 27 metus

CARDINAL & SON

366 Bathurst St. Toronto.

Tel. WA-9954

VISIEMS LIETUVIAMS

Vestuvines nuotraukas nemokamai

fotografuoja tik

LUNA foto studija

575 WELLINGTON ST. W. TORONTO, TEL. PL 5717

RUTH FROCKS

Moteriškos suknelės, kostiumai, palai, apatiniai, kojinės ir kt.

Duodame lengvam išsimokėjimui

1637 Queen St. W. (prie Roncesvalles) Toronto. Tel. LO 7882

Jūsų patogumui nauja

LIETUVIŠKA KIRPYKLA

atidaryta 9 val. ryto — 7 val. vak. išskyrus pirmadienius
Skubų ir gerą patarnavimą atlieka prityrę Lietuvos kirpėjai.
867 DUNDAS ST. W. (prie Manning Ave) TORONTO
Telef.: EL-6954 Sav. Br. Pakėnas

TORONTO Western Jewellers Co.

priešais lietuvių bažnyčią.

Pilnas pasirinkimas geriausių LAIKRODŽIŲ, BRANGENYBIŲ, SIDABRO ir PARCELANO indų.

Taisome visų rūšių laikrodžius ir smulkius aparatus su 1 metų garantija. Kviečiame atsilankyti!

Vyrų ir moterų rūbų siuvykla.

BARCLAY CLOTHES

Lietuvis siuvėjas B. KUPČINSKAS diplomuotas 1949 m. Siuvimo ir kirpimo Akademijos Londone — Anglijoje.

840 DUNDAS ST. W. TORONTO.

TEL: PL-1795

TEL WA-6812

587 QUEEN ST. W. TORONTO

QUEEN WEST FURNITURE CO

Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų:

- lovų komplektai,
- siuvamos mašinos,
- krosnys ir tt.

Kalbame slavų kalbomis.

Lietuviška Baldų Krautuvė

"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO"

Sav. J. Kamichaitis

899 BLOOR ST. W. TORONTO.

Tel. LO-1438

Užėikite —

prie Jūsų bažnyčios

932 Dundas St. W.
Toronto**J. Kudlowsky**

- LAIKRODŽIAI
- BRANGENYBĖS
- PAPUOŠALAI

Taisomi visų rūšių laikrodžiai

Pirmos eilės lenkiška rankinė Telefonas AD 0360

SKALBYKLA — WOODBINE HAND LAUNDRY

RUBŲ VALYMAS

Mes paaimame iš namų ir pristatome.

Darbas garantuotas. Kainos neaukštos.

205 Euclid Ave. (prie Dundas St.), Toronto, Ont.

Kas nori namus arba biznį pirktiarba parduoti, kreipkitės į mus.
Rasite teisingą ir nuosirdų patarimą.
Kalbame lietuviškai — klauskite Peter**Robert P. Rice Real Estate**
888 College St. Toronto. Tel. LA 1277DĖMESIO! Norėdami pirkti ar parduoti namus,
ūkius, viešbučius kreipkitės į**FRANK PSZON**

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

762 Dundas St. W. (prie Bathurst g.) Toronto

Telefonai:

Ištaigos: AD 3588

Buto: LA 9458

Didžiausias pasirinkimas lietuvių apgyventam rajone.

Čia Jūs rasite mandagų ir sąžiningą patarimą

MARGIS DRUGS

Jonas V. Margis Phm. B.

19 St. John's Road (prie 3131 Dundas St. W.)

Parduodama Penicilin, Streptomycin ir kiti moderniškai

vaistai. Parduodami vaistai pagal receptus.

Kosmetika: Yardley's, Richard Hudnut — Max Factor ect.

Telefonas

Pristatoma į namus

Telefonas

MU-9543

visame Toronte

MU-9543

A. RUŠENO LIETUVIŠKA AUTO. REMONTO DIRBTUVĖ
Intersection Body & Fender Repair"Dulux" ir "Duco" dažymas. Radiatorių sutvarkymas ir kt.
2692 DUNDAS ST. W. TORONTO, Ont. TEL: RO-1509Susirgus
kreipitis į**YARMEY CLINIC**slavų Medicinos klinika, vadovaujama Dr. W. L. Yarmey
314 Bathurst St. Toronto, Ont. Tel. EL 7146.Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes
rasite 10 — 15% pigiau, negu kitur, pas**LAIKRODININKA**

turintį 30 metų profesinę praktiką

Kalba lenkiškai

M. MALINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

Užsisakykite anglis

VASAROS PAPIGINTA KAINA

PARLIAMENT FUEL CO.Savininkas lietuvis Augustinas Underhill (A. Underhill)
Telefonas RA 4414 304 Sarkville St. Toronto

"Riešikite Jausmus gėlėmis — skambinkite AD 1618

THE VICTORY FLORIST

/estuvių puokštės, vainikai, dekoratyvinės gėlės bei vazonos

Jav. A. MERKER — 576 QUEEN ST. W. TORONTO

FBI seka komunistus

(Atkelta iš 2 psl.)

nuomone, galėjo būti tik bever-
čiai dalykai, patekę į rankas,
kur suplaukia visi šaltiniai, pa-
ryškintų pranešimus apie ko-
munistus kitose JAV vietovėse.Kaip tapti komuniste? Agen-
tai šypstelėjo — ne, to jie negali
pasakyti. Čia jau jos pačios
reikalingos. Tačiau ji neturinti sku-
bėti. Nereikia galvotrukiais
brautis į partijos eiles, o ir įsi-
brovus, neapsimoka parodyti
didėsni dėsnių vaidams, pavar-
dams, kad nebūtų sukeltas įtar-
imas. Tegul geriau viską sar-
vaime, pamažu pas ją ateina.
Žinoma, jeigu pavardės būtų
sužinotos, pavyzdžiui, balius
metu — supažindinant vieną su
kitu, aišku, jas reikia įsitemti.
Jeigu sąrašai kuriuo nors būdu
be jos pačios pastangų patek-
tų į rankas, reikėtų padaryti jų
fotografinę kopiją. Tačiau ne-
reikia visa to specialiai ieškoti
neriantis iš kailio. Komunistų
partijos kiekvienas narys šnipi-
nėja ir įtarinėja kitą narį. Užsi-
maskavusiam FBI agentui čia
reikalingas ypatingas atsargu-
mas, kad savo smalsumu ne-
atkreiptų kitų komunistų dėme-
sio.**PRADŽIA GALVĄ
LAUŽO**Pirmasis Angellos Calomiris
žingsnis FBI tarnyboje buvo įsi-
gijimas mašinėlės, kuria ji tu-
rėjo rašyti pranešimus apie ko-
munistų veiklą. Jau anksčiau ji
buvo susidūrusi su komunistais
savo darbovietėje — WPA ir Fo-**NESIGAILĖSI**jei pasitarsi prieš pasirašy-
damas namų pirkimo—par-
davimo dokumentus**Br. SERGAUTIS vertėjas**
tarpininkauja įvairiose įstai-
gose, padeda sutvarkyti imi-
gracijos reikalus, daro
vertimus.

Kreipitis 9—3 val. p.p.

9 Irene Ave. Toronto. LO3565

**Laidotuvių
Direktoriat**
HARRY R. RANKS CO.

455 Queen St. W.

Tel.: WA-5370 Toronto

Vedėjas Bill Zaleschook

Išsikirkp!**Pasidėk ir saugok!**Pergabena baldus, bagažą ir kitokį transporto patarnavimą,
pigiai atlieka **STANLEY VASARAJIS** (latvis)

GABENAMA Į UŽMIESTĮ

9 Delaware Ave. Toronto.

Telef. (nuo 6 val. vak.) OL 1403

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULISTaiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius.
Galima išgauti žiedų, Toronto suvenirų, parduodamos įvai-
rios auksinės ir sidabrinės prekės. Už darbą garantuoja.

Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

272½ QUEEN ST. W. TORONTO.

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brange-
nybes. — — — Garantuojamas darbas, priemonės kainos.
Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.**Dėmesio!**

LAIKRODININKAS

Kazimieras Tutlis

Taiso vietinių ir vokiškų firmų laikrodžius. Dirbtuvė turi
dalių vokiškiems laikrodžiams. Laikrodžiai taisomi greit-
tai, gerai ir pigiai. Prašome kreiptis ir įsitikinti.
Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

EUROPEAN WATCHMAKER

762 Queen St. W. Toronto, Ont.

sies. Ji papasakojo, kad komu-
nistų partijos vadas Earl Brow-
der randasi kalėjime. Ir tuojau
pat paklausė — argi teisinga
žmonės dėl jų politinių pažiūrų
sodinti į kalėjimus. Calomiris,
aišku, tokį kalinimą pasmerkė.
Tarp abiejų merginų užsi-
mezgė artimesni ryšiai. Lilla
paskolino Angellai knygą apie
Sovietų Sąjungą. Po kelių dienų
ji Angellą nusivedė į kiną,
kur buvo rodomas sovietinis fil-
mas iš kolchozininkų gyvenim-
mo. Paskui pasikvietė pietų
mažytį restoraną netoli nuo Ir-
ving aikštės. Jos pareiškimu —
tame restorane vykdavo visi komunistų partijos didžiū-
nai.Staiga Foto Sąjungoje jai visi
pasidarė labai mieli, nors prie
širdies dėk. Tas jaunasis Joe,
kuris ją buvo nusivedęs į pir-
majį susirinkimą, dabar papas-
sakojo, kad Ispanijos pilietinio
karo metais jo namuose buvo
savanorių surinkimo punktas.
Čia rinkdavosi vyrai, pasiryžę
kovoti su gen. Franco ir iš čia
slapta vykdavo į Ispaniją...

(Bus daugiau)

**Ir Prancūzai turi sosto
pretendentų**Prancūzų monarchistai svajo-
ja soste matyti kurį Napoleono
Bonaparto ainį. Įstatymas, drau-
džias karališkosios šeimos na-
riams gyventi Prancūzijoje, yra
atšauktas ir bonapartininkai la-
bai susijaudino, kad Napoleono
I brolio Jeronimo, Vestfalijos
karaliaus, palikuonis princas
Louis-Jerome sulaukė dvynukų
— sūnais ir dukros. Tai bus
pirmas sosto pretendentas, gi-
męs Paryžiuje. Jo motina yra
buvusi Ali de Foresta. Tėvas
gimęs 1914 m. Jie vedė 1949 m.**"EUROPA"
FOTO STUDIO**

Telef. WA-6849.

615 Queen St. W. Toronto

Mūsų specialybė: vestuvi-
nės, šeimų nuotraukos ir
spalvoti portretai.

Darbas pirmos rūšies.

SHIFF'S

VALYMAS —

PROSAVIMAS —

PATAISYMAS —

Kalbame lietuviškai

909 Dundas St. West. Toronto

Telefonas ELgin 8649

BR. BUKOWSKA, R. O.
AKIU SPECIALISTETikrinu akis ir pritaikau akinius
suaugusiems ir vaikams.Priėmimo valandos: kasdien
nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.Sėkmadienis pagal susitarimą
55 St. John's Rd., W. Toronto.

(kampas 94 Laws St.)

Tel. LYndhurst 0052

AKIU SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.Pritaiko akinius visiems
akiu defektams. Išdiria akiu
nervus, kurie dažnai suke-
lia galvos skaudėjimą ir
nervingumą.

Kalba slavų kalbomis.

470 College St. W. Toronto

Tel. RA 3924

Kai norisi nusišypsoti...

Teko išklausyti

Žmona iš darbo grįžusiam
vyruui:— Kur taip užtrukai išstas
tris valandas?
— Matai, sutikau Jonienę ir
paklausiau kaip sekasi jos ište-
kėjusiai dukrai, tai ji ir papas-
sakojo.

Per egzaminus

Geležinkelio eismo klasėje
per egzaminus:— Kas yra susidūrimas?
— Kai du traukiniai bando
prasilenkti važiuodami ta pa-
čia linija.**PAIEŠKOJIMAI**Ieškau savo gerai pažįstamų
draugų gyvenančių Kanadoje:
**Prano Droseikos, Vaclovo Va-
siliausko, Alekso Kišonio ir Bro-
niaus Vaitaičio.**Prašome ar patys atsiskauti
žemiau pažymėtu adresu, ar
kas apie juos žino, prašome
pranešti:Mr. Leonas Kalvėnas, 8348
Navy Street, Detroit 9, Mich.**Jono Degučio.** Vokietijoje bu-
vusio klieriko, išemigravusio
prieš 1½ metų į Naująją JAV,
ieško Pranas Ledžinskas —
Buntinbock 28 — Oberharz,
ueber Clausthal — Zellerfeld,
Germany.**Julius ir Veronikos Račkaus-**
kų ieško Vincas Rymas — 1521
Weldon St., Rockford, Ill, USA.
Jei kas apie juos ką nors žino,
prašyčiau pranešti.**Dr. F. W. TICKETT**

GYDYTOJAS ir

CHIRURGAS

Priėmimo valandos 2—3 ir

7—9 po pietų

11 Gore Vale Ave. Toronto

Telef.: WA 3754

Visų skriaudžiamųjų globėjas

I JTO plenumą buvo atvy-
kusi JAV ir Kanados indėnų iro-
kėzų delegacija skųstis, kad jie
esą blogai traktuojami vyriausy-
bių, juos, žinoma, paėmė glo-
bėti sovietai, o Višinskis su jais
nusifotografavo. Indėnai skun-
dėsi, kad juos liečių įstatymai
leidžiami jų pačių neatsiklau-
sus.**Pardavimo agentas**— Žinai, aš pasidariau par-
davimo agentu.— Na, kaip sekasi? Ar daug
ką jau pardavei?— Pardaviau savo laikrodį,
radio aparatą ir automobilį.**Nuostabu**— Kai tik išgeriu puoduką
juodos kavos, negaliu užmigti.— Tai nuostabu. O aš prie-
šingai.

— Kaip tai?

— Kai užmiegu, negaliu iš-
gerti puoduko kavos.

* * *

— Brangioji, ar sutinki tekėti
už mane?— Ne, bet aš niekad nepa-
miršiu, kad tamsta turi gerą
skonį.

Dantistas

Dr. Chas. OKUN

838 Dundas St. W. Toronto

(kampas Euclid Ave).

Priima vakarais pagal su-
statarimą. Tel. WA 9822.**HOLLYWOOD CLOTHING**

Naujos mados vyriški

redeniniai ir žeminiai paltai

\$ 18.50 — \$ 43.50

Šešios spalvos jūsų

pasirinkimui

500 dėvėtų ir naujų kostiumų

specialus išpardavimas

nuo \$ 8 iki \$ 40

270 Queen St. W.

(prie Beverly) Toronto

DANTISTAS

J. A. GORCHYNSKI

B. A., D. D. S.

312 Bathurst St.

Bathurst Medical Building

Telef.: AD-6373 Toronto

Stanley Shoe Store

Aukščiausios rūšies moterų

vaikų ir vyrų batai, norma-

laus dydžio ir platūs (EE—

EEE).

1438 Dundas St. W. Toronto

(prie Gladstone)

Lietuvis Radio Technikas

taiso įvairius radio aparatus. Paima ir pristato į namus.

Skambinkite tel. RO-3973 Nuo 6 — 9 val. vak.

Algis Stanėnas, 181 Blackthorn Ave. Toronto..

LIETUVIAL kas norite pasidaryti lengvesnį gyvenimą ir užsi-
tikrinti rytojų,**PIRKITE TABAKO ŪKIUS**Turime didelį pasirinkimą įvairaus dydžio ir įvairių kainų
ūkių. Taip pat turime pardavimui gazolino stočių, krautuvų,

namų ir tt.

ŪKIŲ PIRKIMO SĄLYGOS: Įmokama sutarta suma, o išmo-
kėjimas — ¼ nuo metinių tabako pajamų.

J. W. KOCIUK

REAL ESTATE BROKER

Platesnių žinių kreipitis į V. Treigis, R.R. 1 Simcoe, Ont.

Tel. 9 ring 2, Delhi, Ont.

LIETUVIŠKAI KALBĄS KAILININKAS

Parduodami gatavi ir sluva mi pagal Jūsų užsakymą

kailiai. Kailinių taisymas ir persiuvimas

Duodama lengvam išsimokėjimui.

BERGMAN FUR CO TORONTO

197 Spadina Ave. Prieš atėdami skambinkite: EL-6509

Duona, pyragaičiai, tortai

pristatomi į namus, skambinkite: LL-7445

BEAVER BREAD LIMITED

103 Lightbourne Ave. Toronto

pradedant kurti savarankiška spauduvę. Svarstant Fondo registracijos reikalą valdžios įstaigose, nutarta registruoti atskira bendrovė su atskiru charteriu. Po to buvo papunkčiui apsvaistytas ir priimtas naujosios bendrovės statutas. Bendrovės pilnas pavadinimas yra — Kanados Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrovė "Žiburiai". Susirinkimo pabaigoje buvo išrinkta vieneriems metams naujoji valdyba iš A. Rinkūno, St. Dargio ir V. Aušroto. Kandidatais — Augutis ir Sakalauskas. Pagaliau dar buvo nutarta, kad bendrovė spausdins "TŽ" minimą savikaina, o be to, 25% bendrovės pelno bus skiriama "TŽ" leidėjams.

Susirinkimas, kad ir ilgai užtrukęs praėjo jaukioje ir labai entuziastingoje nuotaikoje.

Pranešimas ateitininkams
Lapkričio 11 d., šeštadienį, 6 val. po pietų parapijos salėje ruošiamas ateitininkų pobūvis. Programoje Dr. A. Šapokos žodis ir linksmoji dalis. Nariai ir prijuočiantieji norėdami dalyvauti šiame pobūvyje, kiek galima greičiau registruojasi pas K. Abromaitį. Tel. LO 9814 arba pas V. Dielininkaitę — Tel. ME 5983. **V-ba.**

Pranešimas
Visus Toronto Ateitininkų Kuopai raštus prašome siųsti šiuo adresu: V. Dielininkaitė, 491 Manning Ave., Toronto, Ont.

"Čurlionio" ansamblis
gruodžio 2 d. tikrai atvyks į Torontą ir koncertuos didžiulėje Massey Hall salėje, kurioje, be rodo, dar joks lietuviškas meninis vienetas nebuvo pasirodęs. Tikimasi, kad šį kartą koncertą aplankys daug ir angliškos publikos, nuolatinių toje salėje vykstančių koncerto lankytojų. Mūsų visų pareiga tą koncertą kuoplačiau išgarsinti sveitintųjų tarpe. **J.K.**

Padėka
Nuoširdžiai dėkojame Toronto lietuviškos valgyklos savininkui p. Šmigelskiui ir ponitai, kurie mūsų šeimai Vokietijoje maloniai sutiko sudaryti buto garantiją. Pažymėtina, kad pp. Šmigelskiai, mūsų asmeniškai nepažinoję, po pirmojo pasikalbėjimo sutiko mums padėti. Prie mūsų nuoširdžiausios padėkos jungiasi ir atvykusieji.

R. Geležiūnas ir L. Marcinėnas.

rinis gyvenimas, kurie būnų prieinami visiems lietuviams ir visoms organizacijoms, kuriems rūpi laisvos demokratinės Lietuvos reikalai: TLN Fondo kapitalas bus verbuojamas — sudaromas iš aukų, pramogų pelno, palikimų, loterijų ir kt. ir bus išleidžiami šerai — akcijos, kuriuos bus platinamos tarp organizacijų ir atskirų lietuvių.

Aukų ir kt. būdu sudarytas kapitalas bus KLB Toronto apylinkės nuosavybė ir už juos bus perkami šerai-akcijos.

TLN Fondo pasisekimas priklauso nuo visų geros valios torontiečių lietuvių.

Jei visi torontiečiai (apie 4000) prisidėsime keliais ar keliolika dolerių, tai savo Lietuvių Namus Toronte turėsime. **K.**

Kun. Feliksas Gureckas
Iš Čikagos į Torontą atvyko kun. F. Gureckas pagalbėti lietuvių pastoracijos darbe. Kun. Gureckas kilimu yra užpalietis, Lietuvoje kunigavęs Telšių vyskupijoje. Tremtyje jis sėkmingai darbavosi Vienoje, o vėliau Tiubingene bei Freiburge.

Pašventintas paminklas
Prieš pora mėnesių automobilio nelaimėje žuvo Vytautas Ivanauskas ir buvo palaidotas Vilties Kalno kapinėse Toronte. Žuvusiojo tėvai ir broliai ant kapo pastatė gražų paminklą, kuris praėjusį sekmadienį, dalyvaujant nemažam būreliui velionies giminių ir artimųjų, kun. P. Ažubalio buvo pašventintas.

Padėka
Toronto Liet. RK Bažnyčios Statymo Fondo valdyba širdingai dėkoja visiems, aukojusiems š.m. lapkričio mėn. 5 d. šv. Mišių metu.
Viso suaukota \$235.22. Ašiū: **BSF Valdyba.**

Padėka
Savo tėveliams, giminėms, organizacijoms, idėjos draugams, mūsų prieteliams bei bičiuliams, sveikinusiems mus žodžiu bei raštu mūsų jungtinių proga, reiškiamo savo giliausią padėką.

Nuoširdus ačiū solistei p. Šcepavičienei, gražiai pagiedojusiai jungtinių metu, mamytei p. Jonaitienei, iškėlusiai tokių puikų vestuvių pokylį ir visiems svečiams, pagerbusiems mus savo atsilankymu bei gausiomis ir vertingomis dovanomis.

Sigita ir Vytautas Aušrotai.

tas betgi visada buvo mėgiamas ir maloniai sutinkamas dėl jo nuoširdaus pamėgimo lietuviškos dainos ir jos populiarinimo savųjų ir sveitintųjų tarpe. Dėl to ir šis koncertas buvo sutiktas labai palankiai. Į svečius pas oktetą maloniai kultūrinei pramogai ir pasilinksminimui prisirinko pilnutėlė salė.

Pats koncertas, oktetų ir jo talkininkų pasirodymas taip pat buvo prarastas jaukioje šeimyniškai bičiuliškoje dvasioje. Nevengiant net kultūringo jūmoro, reikšto pranešėjo, oktetų nario p. Norkaus.

Programa buvo pradėta oktetu 3 dainomis: Šimkaus — Jau atėjo rudenėlis, Norton Parks — Onyte, Leo Bauman — Piratų daina. Po to smuikininkas Stp. Kairys pagrojo Raff — Kavatiną ir Jamefeld — Lopšinę. Solistė Marija Vilčiauskaitė išpildė tris dalykus: Renčickio — Romansas, Čaikovskio ariją iš Pikių Dama ir Obero — Juokai. Po to oktetas sudainavo Schumano Serenadą ir Brahmsio bei Mozarto Lopšinės, pastarąją kartu su soliste Vilčiauskaite.

Pirmą kartą be oktetų pasirodęs V. Verikaitis — J. Gaubo "Kur tas šaltinėlis" ir Šimkaus "Da nepaketinau" — buvo labai šiltai sutiktas, bet bisui iššaukiamas nesidavė, nors publika bent kelis kartus pranešėjui nedavė net prasizioti apie naują numerį.

Antrą kartą pasirodęs smuikininkas Stp. Kairys išpildė Fiebicko "Poemą" ir Brahmsio "Vengrų šokis Nr. 5". O programa buvo baigta nauju oktetu pasirodymu. Dabar jis vienas išpildė Kuprevičiaus "Ona", solo dainuojant Verikaitiui — Bixi "Tango", o švedo "Dzieduką" kartu su sol. Vilčiauskaite ir Verikaitiu.

Visiems akompanavo nenuilstamoji Toronto pianistė Danutė Rautens, be kurios neapsieina beveik nei vienas koncertas Toronte.

Apskritai koncertas paliko labai malonų įspūdį — gal ne tiek aukšto lygio programos numeriais, kiek bendrąja nuotaika. Repertuaras, reikia pasakyti, gana "amerikoniškai" sudarytas — greta pirmųjų klasiškųjų kūrinių, ne tik lengvos liaudies dainelės, bet ir šlageriukai. Bet kažin ar ir ne tiksliau taip elgtis eilinių pramoginių koncertų metu? Aukštasis menas ne visiems lengvai įkandamas. Ir publikai ir išpildytojams. O čia koncerto metu sudaryta jauki smagi nuotaika be jokio lūžio perėjo į pasilinksminimą griežiant šokių muzikai.

Išnuomojami kambariai
Išnuomojami 3 kambariai (vyrams arba mergaitėms). 155 Wright Ave. Kreiptis vakarinėmis valandomis.

Išnuomojami kambariai
Išnuomojami 2 kambariai su bendra virtuve. 50 Wilson St. Kreiptis vakare. Tel. EL 2852.

okupuotoje Korėjoje, Lietuvoje jau eilę metų vyksta, — tauta naikinama, žudoma. Esą, lietuviai tik, kad Vakarų pasaulis ras priemonių Rusiją sutramdyti ir Lietuvoje, kaip tai padarė Korėjoje.

Kalėdinės atvirutės
Toronte gyvenęs dail. Telesforas Valius padarė kalėdinių atviručių, kurias išleidžia "Tėviškos Žiburiai". Sveikinimo: yra lietuviško stiliaus, primena gimtąjį kraštą, ir tinka naudoti, norint pasveikinti pažįstamus bei artimuosius.

Atvirutės platinamos sekmadieniais Toronto parapijos svetainėje — "TŽ" spaudos kioske. Nemažiau 10 egz. užsakymai išpildomi ir iš provincijos, paštu prisiunčiant 1 dol. "TŽ" spaudos platinimo skyriui. Paskiros atvirutės kaina — 10 ct.

"TŽ" Spaudos Platinimo skyrius.

Filmų parapijos salėje
Nuo sekančio sekmadienio Toronto lietuvių parapijos salėje pradės rodyti filmus. Sezono pradedant ateinančių sekmadienį, lapkričio 12 dieną, dviem seansais 3 ir 5 val. bus rodoma didžiojo valsų karaliaus, kompozitoriaus J. Štrauso "Gyvenimas ir jo muzika".

Pernai parapijos salėje rodytos gero turinio filmos buvo su silaukusios lietuvių tarpe gyvo susidomėjimo. Tikimasi ir šįmet parinkti muzikalias ir gero turinio, ypač Europoje gamintas, filmas.

Lietuvis rangovas
Tremtinys Antanas Adomavičius su senu kanadiečiu sukūrė mūro darbų rangovų firmą "National Contractor", kuri jau paėmė milijoninės vertės statybą Londone. Firmos savininkas pasiryžęs darbininkus samdyti tik iš lietuvių tarpo, pirmoji eilė savo mokinius mūrininkus. **J.**

Reikalingas darbininkas arba darbininkė vyriškų ir moteriškų rūbų siuvyklai. 190 Wright Ave. Tel. LA 3560.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė, 1 aukšte, su baldais. 176 Argyle St.

RAUDONOJI PLUNKSNA
Vargu ar kas iš mūsų nepastebėjo Kanados ir JAV miestuose balto dugno skydų su raudonomis plunksnomis arba įrašu "Red Feather", ypač per pastarųjų trijų savaitių rinkliavas tai raudonajai plunksnai. Tai yra apjungtos labdaros ir nelaimingųjų globos įstaigos, turinčios savo centrinių ir rajoninius biurus. Kiekvienas, ištikėtas nelaimės, ar į vargą puolęs gali kreiptis į tą nelaimingųjų globos tarnybą ir gali tikėtis jų paramos. Tokiame Toronte yra net 66 įstaigos, apjungtos Raud. Plunksnos tarnybos. Visa Raudonosios Plunksnos

siojo stado dūšinę kolkui UK rainoje. Jis buvo laikomas visų ukrainiečių naciolistų vadu ir viso okupuotos Ukrainos pagrindinio vadu.

JAV kantrybė išsenka
Prancūzijai vis priešinantės dėl Vokietijos apginklavimo, beabejo ne be Vašingtono žinios, aukštasis komisaras Vokietijoje McCloy, lapkričio 3 d. pareiškė, kad JAV Vokietijoje įsitvirtins stipriai tik tokiam atveju, jei patys vokiečiai dalyvaus šitame plane.

Puerto Rico kreipiasi į JTO
Puerto Rico nacionalistų partijos atstovai kreipėsi į JTO sekretoriatą, prašydami pasirūpinti, kad būtų ištirtas Puerto Rico reikalas, nes padėtis ten esanti pavojinga taikai. Tai ta pati partija, kuri tik ką buvo suruošusi sukilimą ir kurios nariai surengė pasikesinimą prieš prez. Trumaną.

Idomios krikštynos
Pasirodo, kad naujai atvykę lietuviai ir Naujajame pasaulyje visokiose aplinkybėse suranda išeitį... Antai, vienoje lietuvių šeimoje, kuri neseniai buvo atvykusi į JAV, gimė kūdikis. Tėvų buvo pageidavimas, kad naujagimės krikšto motina būtų jos teta, kuri gyvena Kanadoje, iš kur nepiliečiams labai sunkiai yra duodama JAV viza. Teko imtis kitokių priemonių. Naujagimė iš Detroito buvo atgabenta į Windsorą (Kanados pusėje), ten nuvyko krikšto motina iš Toronto ir įvyko jaunosios lietuviškos krikštynos...

Muzikos savaitė
Šią savaitę Toronte Royal Alexandria (King W. — University) salėje gastroliuoja New Yorko tarptautinė didžioji opera, kuri kasdien per visą savaitę stato aštuonias operas. Šios savaitės antroje pusėje: ketvirtadienį — "Rigolletto", penktadienį — "La Boheme", šeštadienį po pietų 2.20 val. "Faustas", o vakare — "Trubadūrai". Vakarais operos prasideda 8.30 v.

Be to, lapkričio 15 d. vakare, Massey Hall, Toronto Mendelsono choras išpildys garsiąsias Verdi "Requiem" mišias.

tarnyba apima šias sritis: vaikų ir jaunimo globa (pradedant našlaičiais baigiant į darbą einančių tėvų vaikų globa), šeimų globa, sveikatos įstaigos (sanatorijos, sveikatos patarimo punktai), senelių globa ir poilsio įstaigos.

Reikia pastebėti, kad globa vykdoma pagal konfesijas. Daugumas įstaigų yra protestantiškos, nes ir visa Raudonosios Plunksnos simbolika yra iš protestantiškos Anglijos kilusi, tačiau kiekviename sektoriuje yra ir katalikiškų įstaigų. Dabar vykdomoji rinkliava siekia sukelti arti pustuščio milijono dolerių ir, kaip praneša spauda, vyksta sėkmingai. Žinoma, pagrindinis šaltinis yra ne gatvių rinkliavos, bet stam-

debus t... ma. Spal... Vašington... JAV gyv... iki 22 m... iki 10 m... atlikti dv... metų ka... po gink... siąs apli... per metu... Yra p... paskirti... kai 800.000 i... la... paruoštu... Atlanto... namos S... žinioje.

Kandid...
Iš apie... ros prer... vilčių tei... velistui... lų filoso... Premija... 10 dienų

Ispa...
JTO r... ia baigt... boikotą... vakarų... savaitę... 37 bals... panaikin... tį siųsti... atstovus

Mas...
Pastar... prekybc... da" kor... lizmo v... žingsnis... nio gyv... ir jos pr... tį Kanc... vesti la... D. Britar... kad kai... gų mec... nybę ak... Aišku... dos ka... dabar... melė. L...

— S... Vietnam užleidži...

Mūsų 370 D

PERK... Mes... miau... rajon... ir prc

KINO "CENTRE" 772 Dundas St. W. Toronto

Kasdien nuo 6 val. vak. Jaukiai apšildyta—grynas oras

Ketvirtadienį — Šeštadienį (XI 9 — 11)

1. Nežinoma sala — spalv. su Phil Reed, Virginia Grey
2. Mūsų giminaičiai — spalv. su Laurel & Hardy

Pirmadienį — Trečiadienį (XI 13 — 15) suaugusiems

1. Destry vėl joja su James Stewart, Marlene Dietrich
2. Ar tu myli mane? su Dick Haymes, Maureen O'Hara

LINKSMI IR IDOMŲ PRIEDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ

KRIMINALINE AR CIVILINE BYLA?

MES SIUTEIKIAME JUMS

PIRMOJI TORONTE LIETUVIŠKA VALGYKLA
"PARK RESTAURANT"